

Hallituksen esitys Eduskunnalle verontilityslainsäädännön ja laiksi tuloverolain 124 §:n muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi uusi verotulojen tilityssäännökset sisältävä yleislaki — verontilityslaki. Lakia sovellettaisiin verotusmenettelystä annetussa laissa ja ennakoperintälaissa tarkoitettujen verojen ja maksujen sekä kiinteistöverojen, työnantajan sosiaaliturvamaksujen ja metsänhoitomaksujen tilittämiseen veronsaajille. Veronkantolain nykyisten tilityssäännösten keskeiset periaatteet säilytettäisiin. Tilittäminen perustuisi edelleen nettokertymään ja noudattaisi nykyistä kuukausirytmää.

Esityksen mukaan ennakonpidätykset ja kannossa maksettava ennakko tilitettäisiin veronsaajille nykyistä verovuodesta 1997 alkaen sovellettavaa veronkantolain muutosta vastaavasti. Tavoitteena on, että jakosuhteet mahdollisimman hyvin vastaisivat lopullista verotusta. Ennakoperinnän jako-osuuksia tarkistettaisiin ennakoperintävaiheen aikana, kun käytettäväksi saatujen verotustietojen tai muiden perusteiden muutosten arvioidaan johtavan niiden muuttumiseen siten, että muutoksella on olennaisia vaikutuksia veronsaajille tilitettäviin määriin.

Ennakonpalautuksia maksettaisiin ja jäänösveroja kannettaisiin verotuksen valmistumisen edistyessä nykyistä aikaisemmin. Palautettuja määriä perittäisiin veronsaajilta maksukuukautta seuraavana kuukautena. Kertyneet verot tilitettäisiin veronsaajille vastaavasti kertymiskuukautta seuraavana kuukautena.

Lopullisen verotuksen maksuunpanosuhteet otettaisiin käyttöön koko maan verotuksen valmistuttua. Lopullisen verotuksen maksuunpanosuhteita tarkistettaisiin ja oikaistaisiin kerran vuodessa 7 vuoden ajan. Ensimmäisessä, kuuden kuukauden kuluttua verotuksen valmistumisesta tehtävässä oikaisutilityksessä maksuunpanosuhteita oi-

kaistaisiin siihen mennessä tehdyillä maksuunpanon muutoksilla. Toisesta oikaisutilityksestä alkaen jakosuhteisiin sisällytettäisiin maksuunpanon muutosten lisäksi veronsaaja-kohtaisesti verojäämät. Seitsemännän oikaisutilityksen jälkeen verovuosisuhteiden tilittäminen lopetettaisiin ja kertyvät määrät tilitettäisiin viimeisimmän verovuosisuhteeseen tilitettävän verovuoden jakosuhteissa.

Kiinteistövero ja metsänhoitomaksu tilitettäisiin maksuunpanosuhteiden mukaisissa jakosuhteissa ja oikaistaisiin vuosittain vastaavalla tavalla kuin verotusmenettelylain mukaiset lopulliset verot.

Esityksessä ehdotetaan, että toisesta oikaisutilityksestä alkaen oikaisutilitysten yhteydessä perittävälle ja maksettavalle määrälle laskettaisiin Suomen Pankin viitekorkoon sidottua korkoa. Nykyisen kaltaisista asetuksessa säädettyistä kiinteistä tilitysten korotusprosentteista luovuttaisiin kokonaan. Suomen Pankin viitekorkoon sidottua korkoa perittäisiin tai maksettaisiin muissakin tilitystilanteissa kuten tilitysten virhe- tai lykkäystilanteissa. Uuden verontilityslain mukaisia korotussäännöksiä sovellettaisiin virhe- ja lykkäystilanteissa myös yhteisöveron, työnantajan sosiaaliturvamaksun ja Ahvenanmaan maakunnan lähdeveron tilityksissä.

Lisäksi esityksessä ehdotetaan, että yksittäisten kuntien ja seurakuntien yhteisöveron jako-osuuksien laskentaperusteet uudistettaisiin. Kunnille tuleva yhteisövero jaettaisiin siten, että yhdessä kunnassa toimivalle yhteisölle maksuunpantu vero olisi sijaintikunnan jako-osuuden laskentaperusteena. Useassa kunnassa toimivalle yhteisölle maksuunpantu vero jaettaisiin yhteisön toimipaikkakuntien kesken toimipaikkojen henkilöstömäärien suhteessa. Konserniavustuslain mukaisessa konsernisuhteessa oleville yhteisöil-

le maksuunpantu vero jaettaisiin konserniin kuuluvien yhteisöjen kunnittaisten henkilöstömäärien suhteessa. Kunnille tulevasta yhteisöverosta erotettaisiin laskennallinen metsävero-osuus, joka jaettaisiin kunnittaisten kantorahatulojen perusteella. Uudistuksesta aiheutuvat kuntien valtionosuuksien muutokset tasattaisiin yhteisöverojärjestelmän sisällä muuttamalla veronsaajaryhmien jako-osuuksia.

Säännökset yhteisöjen ja yhteisetuuksien veron jakautumisesta veronsaajien kesken ehdotetaan kumottaviksi tuloverolaista, ja asiasta säädettäisiin verontilityslaisissa.

Lait ovat tarkoitettut tulemaan voimaan vuonna 1998 ennen vuodelta 1997 toimitettavan verotuksen päättymistä. Eri verovuosien verot tulisivat lain soveltamispiiriin vaiheittain. Heti lain tultua voimaan sitä sovellettaisiin verotusmenettelystä annetun lain ja ennakkoperintälain mukaisiin verovuosien 1997 ja 1998 veroihin sekä vastaaviin met-sänhoitomaksuihin. Uusia yhteisöveron jako-osuuksia sovellettaisiin verovuodelta 1999 tehtävistä tilityksistä lähtien. Vuosina 1999—2006 lain piiriin tulisi eri verovuosien veroja siten, että vuoden 2006 alusta alkaen kaikki verot ja verovuodet olisivat lain soveltamispiirissä.

SISÄLLYSLUETTELO

	Sivu
ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ	1
YLEISPERUSTELUT	5
1. Johdanto	5
2. Nykytila	5
2.1. Lainsäädäntö ja käytäntö	5
2.1.1. Ansio- ja pääomatulojen verot	5
Vanha tilitysjärjestelmä	5
Välitilitysjärjestelmä	5
Ennakkoperinnän tilitysjärjestelmä	5
Maksuunpantujen verojen tilitysjärjestelmä	5
2.1.2. Yhteisövero	6
2.1.3. Metsänhoitomaksu	6
2.1.4. Työnantajan sosiaaliturvamaksu	6
2.1.5. Ahvenanmaan maakunnan lähdevero	6
2.1.6. Kiinteistövero	7
2.1.7. Tilitysmenettely	7
2.1.8. Tuloverolaki	7
2.2. Nykytilan arviointi	7
2.2.1. Jakosuhteiden tarkistaminen ja verotuksen valmistuminen	7
2.2.2. Jäämävastuu	7
2.2.3. Jälkitilitykset	8
2.2.4. Kuittaus	8
2.2.5. Korot ja korotukset	8
2.2.6. Kunnan ja seurakunnan yhteisövero-osuus	8
3. Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset	9
3.1. Tavoitteet	9
3.1.1. Tilitysjärjestelmän uudistaminen	9
3.1.2. Kunnan ja seurakunnan yhteisövero-osuus	9
3.2. Keskeiset muutosehdotukset	9
3.2.1. Veronsaajien maksuunpanosuhteisiin perustuva tilittäminen	9
Jako-osuuksien tarkistaminen	9
Ennakkonpalautukset ja jäännösverot	9
Oikaisutilitykset ja jäämävastuu	9
Jälkitilitykset	9
Korot ja korotukset	10
Kuittaus	10
3.2.2. Kunnan ja seurakunnan yhteisövero-osuus	10
Veronsaajaryhmien jako-osuudet	11
Yhteisöverojen verovuositaisen käsittelyn päätyminen	11
3.3. Keskeiset säilyvät piirteet	11
4. Esityksen vaikutukset	12
4.1. Taloudelliset vaikutukset	12
4.1.1. Tilitysjärjestelmä	12
4.1.2. Kunnan ja seurakunnan yhteisövero-osuus	12
4.1.3. Veronsaajaryhmien jako-osuudet	13
4.1.4. Yhteisöverojen verovuositaisen käsittelyn päätyminen	13

4.2. Organisaatiovaikutukset	13
5. Asian valmistelu	13
Tilitysjärjestelmä	13
Yhteisöveron jako-osuudet	13
YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT	14
1. Lakiehdotusten perustelut	14
1.1. Verontilityslaki	14
1 luku. Yleiset säännökset	14
2 luku. Veronsaajien maksuunpanosuhteisiin perustuva tilittäminen	15
3 luku. Yhteisöveron tilittäminen	16
4 luku. Korko	18
5 luku. Erinäiset säännökset	18
6 luku. Voimaantulo ja siirtymäsäännökset	19
1.2. Kumottavat säännökset	21
1.3. Tuloverolaki	21
2. Tarkemmat säännökset ja määräykset	21
3. Voimaantulo	21
LAKIEHDOTUKSET	21
1. Verontilityslaki	21
2. Laki tuloverolain 124 §:n muuttamisesta	29
LIITE	30
2. Laki tuloverolain 124 §:n muuttamisesta	30

YLEISPERUSTELUT

1. Johdanto

Verohallinnon kantamista veroista ja maksuista osa tilitetään kokonaan valtiolle, osa jaetaan valtion ja muiden veronsaajien kesken ja osa tilitetään kokonaan muille veronsaajille. Näitä ovat kunnat, seurakunnat ja Kansaneläkelaitos sekä metsänhoitoyhdistykset ja metsäkeskukset.

Verohallinnolla on käytössään kymmenen eri tilitysjärjestelmää. Merkittävien on ennakokoperinnän tilitysjärjestelmä, jossa vuosittain käsitellään noin 100 miljardia markkaa. Voimassa olevista tilitysjärjestelmistä vanhimmat ovat jäänteitä 1980-luvun alusta, ja niissä vuosittain käsiteltävien verojen määrä on alle 10 000 markkaa.

2. Nykytila

2.1. Lainsäädäntö ja käytäntö

2.1.1. Ansio- ja pääomatulojen verot

Vanha tilitysjärjestelmä

Vuonna 1978 ja sitä aikaisemmin maksuunpantuja veroja sekä vuoden 1978 lopulta veroa verovirastot tilittävät aikaisemman lainsäädännön mukaisina jälkitilityksinä vuosittain. Veroja kertyy nykyään vain tuomiosaatavina muutama tapaus vuodessa.

Välitilitysjärjestelmä

Muita kuin edellä tarkoitettuja verovuoden 1978 ja sitä edeltävien vuosien verotuslain mukaisia veroja kukin verovirasto tilittää verovelvollis- ja veronsaajakohtaisesti. Veroja kertyy koko maassa alle 10 000 markkaa vuodessa.

Ennakokoperinnän tilitysjärjestelmä

Nykyiset ennakokoperinnän tilityksiä koskevat säännökset sisältyvät veronkantolain (611/1978) 13, 14 ja 15 §:iin sekä veronkantoasetuksen (903/1978) 5 lukuun. Ennakonpidätyksinä kertyvät verot tilitetään veronsaajille kuukausittain. Verotuksen valmistuttua tehtävään maksuunpanotilitykseen asti tilitykset tehdään valtiovarainministeriön vahvistamien jako-osuuksien ja laskentaperusteiden mukaisesti. Valtiovarainministeriö

vahvistaa jako-osuudet verovuoden alussa ja tarkistaa niitä, jos perusteissa tapahtuu jako-osuuksiin vaikuttavia muutoksia. Jako-osuuksien muuttuessa oikaistaan kaikki verovuodelta jo tilitetyt määrät vastaamaan muuttuneita jakosuhteita.

Veronsaajaryhmien ennakonpidätysten jako-osuudet vahvistetaan siten, että ne vastaavat heti vuoden alusta mahdollisimman tarkoin lopullisen verotuksen mukaisia veronsaajien maksuunpano-osuuksia. Kannossa maksettava ennakko, maksuunpantu ennakonpidätys, ennakon täydennysmaksu ja ennen verotuksen päättymistä maksettu jäänösvero tilitetään samojen, ennakonpidätyksille vahvistettujen jako-osuuksien mukaisesti.

Maksuunpantujen verojen tilitysjärjestelmä

Verovuoden 1979 ja sitä myöhempien verovuosien säännönmukaiset lopulliset verot, verotuslain mukaiset jälkiverot, veronokaisu, uudelleen toimitetut verotukset ja korotetut verot sekä verotusmenettelylain mukaiset muut kuin yhteisöverot ja verovuodelta maksuunpanotilityksen jälkeen kertyvät ennakonpidätykset tilitetään veronkantolain 16—18 c, 20, 21 ja 23 §:issä, veronkantolain muuttamisesta annetun lain (526/1980) voimaantulosäännöksen 2 ja 4 momenteissa ja veronkantoasetuksen 5 luvussa olevien säännösten mukaisesti.

Verotuksen päätyttyä tehtävässä maksuunpanotilityksessä käsitellään verovuodelta ennakokoperinnässä kertyneet ja tilitetyt määrät uudestaan ja oikaistaan vastaamaan verovuoden lopullisen verotuksen mukaisia veronsaajien välisiä maksuunpano-osuuksia. Samalla veronsaajilta peritään näiden osuudet verovelvollisille maksettavista ennakonpalautuksista. Tilityksen perusteella lisää maksettaville ja perittävälle määrille lasketaan, siltä osin kuin ne eivät johdu ennakonpalautuksista, 15,5 prosentin korotus.

Maksuunpanotilityksen jälkeen verovuodelta kertyvät verot ja maksut tilitetään ensimmäiseen oikaisuilitykseen saakka kuukausittain maksuunpanotilityksen mukaisissa jakosuhteissa.

Ensimmäinen oikaisuilitys tehdään verotuksen päättymiskuukautta seuraavana neljäntenä kuukautena ja sen jälkeen vuosittain tammikuussa viitenä vuotena. Oikaisuilityk-

sessä käsitellään verovuodelta jo tilitetyt verot uudelleen. Jakoperusteena on verotuksen valmistumisen jälkeen tapahtuneilla maksuunpanon muutoksilla ja uusilla maksuunpanoilla oikaistut veronsaajien lopullisen veron maksuunpanosuhteet. Tilityksissä lisää maksettavia tai takaisinperittäviä määriä korotetaan veronkantoasetuksen 13 §:n mukaisesti yhdellä prosenttiyksiköllä kultakin kalenterikuukaudelta laskettuna maksuunpanotilityskuukautta seuraavan kuukauden alusta kyseessä olevan tilityskuukauden loppuun. Oikaisuilityksen jälkeen verovuodelta kertyvät verot tilitetään kuukausittain seuraavaan oikaisuilitykseen asti käyttäen jakoperusteena oikaisuilityksen mukaisia jakosuhteita.

Kuuden vuoden kuluttua siitä vuodesta, jona verotus on päättynyt, tehdään lopputilitys, jossa käsitellään kaikki verovuodelta jo tilitetyt verot uudelleen ja tilitetään jakosuhteilla, joihin on sisällytetty sekä viimeisen oikaisuilityksen jälkeen tapahtuneet maksuunpanon muutokset että verovuoden verojäämät. Verojäämät selvitetään verovelvollis- ja veronsaajakohtaisesti ja kohdistetaan asianomaisen veronsaajan rasitukseksi. Lopputilityksessä lisää maksettaville tai perittäville määrille lasketaan korotus samalla tavalla kuin oikaisuilityksissäkin.

Lopputilityksen jälkeen tehdään vuosittain helmikuussa verotusmenettelystä annetun lain (1558/1995) mukaisten verojen jälkitilitys sekä ennakonpidätysten jälkitilitys. Jälkitilityksiin ei liity korkotekijää.

2.1.2. Yhteisövero

Yhteisöveron tilittämistä koskevat säännökset ovat veronkantolain 2 a luvussa ja veronkantoasetuksen 12 a §:ssä sekä Ahvenanmaan maakunnan kunnallisverolain (AFS 37/1993) 5 §:ssä. Kertynyt yhteisövero tilitetään kuukausittain valtiolle, kunnille ja seurakunnille.

Yhteisövero jaetaan valtion, kuntien ja seurakuntien kesken veronkantolaissa säädettyjen veronsaajaryhmien jako-osuuksien mukaan. Yksittäisille kunnille ja seurakunnille yhteisövero jaetaan valtiovarainministeriön veronkantolain 12 d §:n mukaisesti vahvistamien jako-osuuksien mukaan. Ahvenanmaan maakuntahallitus päättää Ahvenanmaan kuntien jako-osuudet. Yksittäisten kuntien ja seurakuntien jako-osuuksien laskentaperusteena käytetään vuosilta 1991 ja 1992 toimitetussa kunnallisverotuksessa yhteisöjen kiin-

teistö-, liike- ja henkilökohtaisesta tulosta pantujen äyrien perusteella laskettavia veroja. Lisäksi perusteena käytetään luonnollisten henkilöiden ja kuolinpesien tulojen ja vähennysten pääomaverouudistuksesta johtuvien verokohtelun muutosten aiheuttamia äyripohjaisen kunnallisverotuksen muutoksia. Osuutta määrättäessä tuloina otetaan huomioon metsätalouden puhdas tulo kokonaisuudessaan, korko- ja vuokratulot sekä osingon, jaettavan yritystulon, yhtymän osakkaan tulo-osuuuden ja porotalouden tulon pääomatulo-osuus. Vähennyksenä otetaan huomioon korkovähennys ja alijäämähyvitys, omaisuustulovähennys sekä kunnallisverotuksen eläketulovähennys. Lisäksi yhteisöjen äyriin rinnastetaan ne laskennalliset metsätalouden puhtaan tuoton määrät vuosilta 1991 ja 1992, jotka ovat olleet perusteena maksettaessa kunnille korvauksia luonnonsuojelualueiden valtion maille perustamisesta aiheutuneesta verotulojen vähentymisestä.

2.1.3. Metsänhoitomaksu

Metsänhoitomaksun tilittämisessä on käytössä edellä esitettyjä tilitysjärjestelmiä pääosin vastaavat järjestelmät. Metsänhoitomaksuun ei kuitenkaan liity ennakoperintää vaan se maksuunpannaan verotuksen yhteydessä ja kannetaan yhdessä erässä.

2.1.4. Työnantajan sosiaaliturvamaksu

Työnantajan sosiaaliturvamaksun tilittämistä koskevat säännökset ovat veronkantolain 19 ja 23 §:ssä sekä veronkantoasetuksen 5 luvussa. Tilittämistä koskevia säännöksiä on myös työnantajan sosiaaliturvamaksusta annetun lain (366/1963) 16 §:n perusteella vuosittain annettavassa asetuksessa kertyvien sosiaaliturvamaksujen jakautumasta. Työnantajan sosiaaliturvamaksu tilitetään kuukausittain Kansaneläkelaitokselle.

2.1.5. Ahvenanmaan maakunnan lähdevero

Ahvenanmaan maakunnan lähdeveron tilittämistä koskevat säännökset ovat rajoitetusti verovelvollisen tulon ja varallisuuden verotamisesta annetun lain (627/1978) 23 §:n 3 momentissa sekä asetuksessa rajoitetusti verovelvollisen tulon ja varallisuuden verotamisesta annetun lain soveltamisesta kun-

nallisveron osalta Ahvenanmaan maakunnassa (1048/1978). Ahvenanmaan maakuntaan kuuluvasta kunnasta saadusta tulosta peritystä lähdeverosta tuloutetaan 60 prosenttia valtiolle ja 40 prosenttia tilitetään Ahvenanmaan maakuntaan kuuluville kunnille asukaslukujen suhteessa.

2.1.6. Kiinteistövero

Kiinteistöveron tilittämistä koskevat säännökset ovat kiinteistöverolain (654/1992) 6 luvussa, veronkantolain 17—23 §:ssä ja veronkantoasetuksen 5 luvussa. Kiinteistövero kannetaan lopullisena verona, ja kertyneet verot tilitetään kuukausittain kiinteistön sijaintikunnalle. Jakoperusteena ovat kuntien verovuosiakohtaiset kiinteistöveron maksuunpanosuhteet. Kuukausitilitysten lisäksi kunkin verovuoden kiinteistöverosta tehdään verotusmenettelystä annetun lain mukaisten verojen tilityksiä vastaavat oikaisutilitykset, lopputilitys ja jälkitilitykset.

2.1.7. Tilitysmenettely

Käytännön tilityksen tekee, jälkitilityksiä ja eräitä muita poikkeuksia lukuun ottamatta, veronkantoasetuksen 16 §:n nojalla keskitysti Uudenmaan verovirasto.

Tilitykset tehdään ja maksetaan nettoperiaatteella eli ennen kuin tilitettävän verovuoden kertymä jaetaan veronsaajille siitä vähennetään verovelvollisille maksetut, kyseessä olevaan verovuoteen kohdistuvat veronpalautukset korkoineen. Näin saatu nettokertymä jaetaan veronsaajille laissa säädettyjen jakoperusteiden mukaisesti.

Veroille kertyneet viivästysseuraamukset tilitetään samassa yhteydessä ja samoin perusteiden kuin itse verokin, lukuun ottamatta vuoden 1995 loppuun asti voimassa ollutta jäämämaksua, joka tuloutetaan valtiolle.

Eri verovuosien ja eri verojen tilityksistä ja niiden perusteista laaditaan veronsaajalle selvitys, josta käy ilmi verojen kertymät sekä tilitettävästä määrästä tehty vähennykset.

2.1.8. Tuloverolaki

Tuloverolain (1535/1992) 124 §:ssä yleisenä säännöksenä säädetään yhteisön tuloveron määräytymisestä ja jakautumisesta veronsaajien kesken. Yhteisön ja yhteisötuuden tuloveroprosentiksi on säädetty 28, joka jakautuu eri veronsaajille tuleviin osuuksiin siten,

että valtion osuus on 15,96, kunnan osuus 11,20 ja seurakunnan osuus 0,84 prosenttiyksikköä. Osittain verovapaan yhteisön, tiekunnan ja yleishyödyllisen yhteisön kiinteistöstä saadun tulon tuloveroprosentti on 12,04, joka jaetaan kunnan ja seurakunnan osuuksiksi yhteisön ja yhteisötuuden tuloveroprosentin jakautumista vastaavalla tavalla. Vastaavat säännökset ovat nykyisin myös veronkantolaissa.

2.2. Nykytilan arviointia

2.2.1. Jakosuhteiden tarkistaminen ja verotuksen valmistuminen

Verotuslain ja verotusmenettelystä annetun lain mukaisten verojen tilityksissä veronsaajan kannalta on ollut ongelmallisinta yllättävät ja suuret tilitettävien määrien muutokset ennakonpidätyksen jakosuhteiden tarkistamisen yhteydessä ja verotuksen valmistuttua maksuunpanotilityksen yhteydessä.

Maksuunpanotilityksen yhteydessä ongelmia on kasvattanut ennakonpalautusosuuden periminen kertosuorituksena veronsaajilta.

Taustalla on ennakoperinnän ja lopullisen verotuksen vastaamattomuusongelma ja sen realisoituminen kertaluonteisesti maksuunpanotilityksen yhteydessä. Ennakonpalautusosuus on saattanut kasvattaa maksuunpanotilityksessä veronsaajalta takaisinperittävää määrää niin, että veronsaajalle ei 1—2 kuukauteen ole kertynyt lainkaan tilitettävää. Ongelmaa lisää myös se, että lopullisen verotuksen perusteella maksuunpannut jäännösverot erääntyvät vasta maksuunpanotilityksen jälkeen ja tilitetään veronsaajille 2—4 kuukauden kuluttua maksuunpanotilityksestä.

Vuoden 1997 alusta voimaan tulneiden veronkantolain tilittämissäännösten muutosten, joilla ennakoperinnän tilitykset yhdistettiin ja ennakonpidätyksen jakosuhteet määriteltiin tavoitellen lopullisen veron maksuunpanosuhteita, odotetaan lieventävän tätä ongelmaa.

2.2.2. Jäämävastuu

Nykyjärjestelmässä verotuslain ja verotusmenettelystä annetun lain mukaisten verojen, metsänhoitomaksun ja kiinteistöveron tilittäminen perustuu maksuunpanosuhteisiin, joita tarkistetaan vuosittain edellisen oikaisutilityksen jälkeen tapahtuneilla maksuunpanon muutoksilla. Verojäämät sisällytetään veron-

saajakohtaisesti jakosuhteisiin vasta kuuden vuoden kuluttua verotusvuoden päättymisestä tehtävässä lopputilityksessä. Todelliset veronsaajakohtaiset jäämäosuudet ovat vaihdelleet esimerkiksi verotuslain mukaisten verojen osalta 0—3 prosenttiin.

2.2.3. Jälkitilitykset

Lopputilityksen jälkeen verovuosi-kohtaiset tilitykset eli jälkitilitykset kukin verovirasto tekee omien veronsaajiensa osalta kerran vuodessa verovelvollis- ja maksueräkohtaisesti. Jälkitilitys vaatii merkittävän ja suurelta osin manuaalisen työpanoksen kussakin verovirastossa. Ennakkonpidätyksille, joille ei ole mahdollista tehdä verovelvolliskohtaista tilitysmistä, jälkitilitykset tekee keskitetysti Uudenmaan verovirasto verovuoden lopputilityksen maksuunpanosuhteissa. Verovuosi-kohtaisten jälkitilitysten tekemiselle ei ole säädetty takarajaa.

Tilitysmistyöryhmän verovuosilta 1983 ja 1984 tekemien selvitysten mukaan jälkitilityksissä käsiteltävät markkamäärät ovat maksuunpantuihin määriin verrattuna marginaalisia, ja kymmenennen vuoden jälkeen ne loppuvat lähes kokonaan. Lisäksi tutkittujen verovuosien jälkitilityksissä käsitellyt määrät ovat johtuneet lähes yksinomaan yhteisöille maksuunpannuista veroista.

2.2.4. Kuittaus

Kuittausmahdollisuus sisältyy kaikkien muiden verojen tilityksiin paitsi kiinteistöveron tilityksiin. Kiinteistöverotilitysten kuittausmahdollisuuden puute on käytännössä, varsinkin kiinteistöveron oikaisutilitysten yhteydessä, osoittautunut veronsaajien kannalta ongelmaksi ja kustannuksia aiheuttavaksi.

2.2.5. Korot ja korotukset

Maksuunpano-, oikaisu- ja lopputilityksen perusteella veronsaajalle maksettavien ja veronsaajalta takaisinperittävien määrien korotuksen laskentatapa on kaavamainen. Korotukset, joilla aikanaan on tavoiteltu 12 prosentin vuotuis korkoa, eivät vastaa nykyisiä korkokantoja. Sama koskee myös tilityksestä toiseen siirtyvälle erälle sekä veronsaajan hakemuksesta lykätyle määrälle perittävää 12 prosentin vuotuis korkoa. Nykyiset tilitysten korko- ja korotusprosentit muodos-

tuvat joko saajan tai maksajan kannalta helposti kohtuuttomiksi. Verotuksessa ja veronmaksun viivästystilanteissa käytettävissä korroissa on jo siirrytty vaihtuvakorkoiseen Suomen Pankin vahvistamaan viitekorkoon sidottuun korkoon.

2.2.6. Kunnan ja seurakunnan yhteisövero-osuus

Taloudellinen kehitys on vuoden 1993 jälkeen ollut varsin voimakasta, ja yhteisöjen maksamat verot ovat kasvaneet huomattavasti. Yhteisövero maksuunpantiin verovuodelta 1991 yhteensä 5,8 miljardia markkaa ja verovuodelta 1992 yhteensä 4,2 miljardia markkaa. Yhteisöveron tuotto on verovuodesta 1993 kehittynyt seuraavasti:

Yhteisöveron kehitys maksuunpannun yhteisöveron mukaan

Vuosi	1993	1994	1995	1996
Yhteensä, milj. mk	5 675	9 016	13 336	16 726
— kunnan osuus	2 542	4 039	5 975	7 493
— seurakunnan osuus	191	303	448	562

Verovuodelta 1997 yhteisövero arvioidaan maksuunpantavan noin 22 miljardia markkaa, jolloin kuntien osuus olisi noin 10 miljardia markkaa ja seurakunnan osuus yli 700 miljoonaa markkaa.

Kuntien ja seurakuntien jako-osuudet ovat kuitenkin pysyneet samoina vuoden 1994 alusta lukien. Niitä ei ole voitu päivittää, koska laskentaperusteena käytettäviä verotustietoja ei synny verojärjestelmän muututtua vuoden 1993 alusta. Kiinteistä jako-osuuksista johtuen yksittäisen kunnan elinkeinoelämän kehitys ei ole heijastunut kunnan saamaan yhteisöverotuottoon.

Vuosien 1991 ja 1992 tilanteeseen perustuvia jako-osuuksia ei voida pitää enää tarkoituksenmukaisina. Ne eivät ota huomioon yritystoiminnan muutoksia kunnassa, kuten uusien yritysten perustamista tai vanhojen yritysten toiminnan laajenemista tai lakkaamista kunnassa. Myöskään kunnassa toimivien yritysten kannattavuudessa tapahtuneet muutokset eivät heijastu jako-osuuksiin.

Yhteisöveron markkamääräisestä kasvusta johtuu, että jako-osuuksien laskentaperustee-

na olevien muiden tekijöiden suhteellinen painoarvo muuttuu verrattuna laskentaperusteena oleville yhteisöille maksuunpantuihin verohin.

3. Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

3.1. Tavoitteet

3.1.1. Tilitysjärjestelmän uudistaminen

Esityksen tavoitteena on turvata veronsaajille verovarojen viivytyksetön, määrältään oikea ja kustannuksiltaan edullinen tilittäminen. Lisäksi esityksen tavoitteena on ratkaista edellä esitetyt nykyjärjestelmässä todetut ongelmat sekä selkiyttää ja ajanmukaistaa veronkantolain monien täydennysten ja muutosten jälkeen varsin vaikeaselkoiset ja monimutkaiset tilityssäännökset.

3.1.2. Kunnan ja seurakunnan yhteisövero-osuus

Esityksen tavoitteena on uudistaa yksittäisten kuntien ja seurakuntien yhteisöveron jako-osuuksien laskentaperusteet siten, että ne pohjautuisivat kunnassa toimivien yhteisöjen maksamiin veroihin kannustaen kuntia elinkeinoelämän edellytysten parantamiseen ja ottaisivat lisäksi huomioon metsävaltaisten kuntien aseman. Lisäksi uudistus on tarkoitettu toteuttaa valtion ja kuntien kannalta kustannusneutraalisti siten, että uudistuksesta aiheutuvat mahdolliset kuntien valtionosuuksien muutokset tasataan yhteisöverojärjestelmän sisällä.

3.2. Keskeiset muutosehdotukset

3.2.1. Veronsaajien maksuunpanosuhteisiin perustuva tilittäminen

Jako-osuuksien tarkistaminen

Esityksessä ehdotetaan, että ennakkoperinnän jakosuhteita tarkistettaisiin vero- ja verotusvuoden aikana aina, kun verotustietojen tai muiden jakosuhteisiin vaikuttavien tekijöiden arvioidaan johtavan jako-osuuksien muuttumiseen siten, että muutoksella on olennaisia vaikutuksia veronsaajille tilitettävään määrään. Joustavasti valmistuvan verotuksen tietoja hyödynnettäisiin jakosuhteiden tarkistamisessa. Jakosuhteiden tarkista-

minen voitaisiin tehdä kuten nykyäänkin myös veronsaajan aloitteesta.

Ennakonpalautukset ja jäännösverot

Esityksen mukaan nykyisen kaltaisesta maksuunpanotilityksestä luovuttaisiin. Ennakonpalautukset ja jäännösverot käsiteltäisiin maksu/kertymiskuukautta seuraavan kuukauden tilityksissä. Lopullisen verotuksen maksuunpanosuhteet otettaisiin käyttöön heti, kun verovuoden verotus on päättynyt kaikkien verovelvollisten osalta. Verotuksen päättymiskuukaudelta tehtävässä kuukausitilityksessä käytettäisiin lopullisen verotuksen maksuunpanosuhteita. Ennakkoperinnän tilitetyt kertymät oikaistaisiin vastaamaan maksuunpano-osuuksia.

Oikaisutilitykset ja jäämävastuu

Esityksessä ehdotetaan, että ensimmäinen oikaisutilitys tehtäisiin verotuksen päättymiskuukautta seuraavana kuudentena kuukauteena. Se vastaisi nykyistä oikaisutilitystä siten, että jakosuhteisiin sisällytettäisiin maksuunpanon muutokset ja muut osuuksien lisäykset ja vähennykset, mutta ei verojäämiä. Toisen oikaisutilitys tehtäisiin vuoden kuluttua ensimmäisestä oikaisutilityksestä. Toisen oikaisutilityksen jälkeen oikaisutilityksiä tehtäisiin vuosittain maaliskuussa yhteensä viitenä vuotena.

Toisesta oikaisutilityksestä alkaen oikaisutilitykset olisivat nykyisen lopputilityksen kaltaisia eli oikaisutilityksessä selvitetäisiin veronsaajakohtainen jäämätilanne ja se sisällytettäisiin verovuoden jakosuhteisiin. Jäämät huomioon ottavia jakosuhteita käyttäen oikaistaisiin kaikki verovuodelta siihen mennessä tilitetyt verot uusien jako-osuuksien mukaisiksi. Oikaisutilityksen jälkeen verovuodelta kertyvät määrät tilitettäisiin oikaisutilityksen jakosuhteilla kuukausittain. Viimeinen eli seitsemäs oikaisutilitys olisi lopputilitys.

Jälkitilitykset

Esityksessä ehdotetaan, että nykyisen kaltaisesta jälkitilitysjärjestelmästä luovuttaisiin ja verojen verovuosikohtainen tilittäminen lopetettaisiin viimeiseen oikaisutilitykseen eli lopputilitykseen. Lopputilityksen jälkeen kertyvät verot tilitettäisiin veronsaajille kuukausittain käyttäen viimeisen eli vanhimman

verovuosiakohtaisesti tilitettävän veron jakosuhteita. Lopputilityksen jälkeen kertyvät verot tulevat olemaan määrältään vähäiset ja peräkkäisten verovuosien jakosuhteiden erotukset pieniä, joten muutoksen ei voida katsoa heikentävän veronsaajien asemaa.

Korot ja korotukset

Esityksessä ehdotetaan luovuttavaksi nykyisestä korko- ja korotusmenettelystä. Esityksen mukaan tilityksissä, jotka perustuvat veronsaajien maksuunpanosuhteisiin, veronsaajan liukaa tilitetyille määrille perittäisiin ja liian vähän tilitetyille määrille maksettaisiin oikaisutilitysten yhteydessä Suomen Pankin kalenterivuositain vahvistamaan viitekorkoon sidottua vuotuista korkoa. Korkoprosentti määräytyisi korkoaikana voimassa olleen viitekoron mukaan.

Korko laskettaisiin ensimmäisen kerran toisen oikaisutilityksen yhteydessä. Tällöin korko laskettaisiin verovuoden ennakkoperinnän ensimmäisestä kuukausitilityksestä alkaen. Korko laskettaisiin kuukausittaisille erotuksille, jotka saadaan vähentämällä veronsaajalle tilitetyistä määristä ne verot, jotka veronsaajalle olisi tilitetty, jos kuukausitilityksessä olisi käytetty toisessa oikaisutilityksessä vahvistettuja jako-osuuksia.

Myöhemmissä oikaisutilityksissä korko laskettaisiin edellisen oikaisutilityksen ja tekeillä olevan oikaisutilityksen väliselle ajalle ja erotukselle, joka saadaan vähentämällä edellisessä oikaisutilityksessä tilitetyistä veroista ne verot, jotka veronsaajalle olisi tilitetty, jos tässä tilityksessä olisi käytetty uusimmassa oikaisutilityksessä vahvistettuja jako-osuuksia.

Koron suuruudeksi esitetään Suomen Pankin vahvistamaa viitekorkoa. Viitekorko vastaisi verrattain hyvin kunkin ajankohdan mukaista rahan hintaa.

Viitekorkoon sidottua korkoa esitetään käytettäväksi myös tilitysten erityistilanteissa. Erityistilanteiden korkosäännöksiä sovellettaisiin myös yhteisöveron, työnantajan sosiaaliturvamaksun ja Ahvenanmaan maakunnan lähdeveron tilityksissä. Veronsaajan hakemuksesta lykätyle määrälle ja olennaisen tilitysvirheen perusteella takaisinperittävälle, myöhässä maksetulle määrälle korko esitetään perittäväksi neljää prosenttiyksikköä korkeampana.

Siirtymävaiheessa esitetään kohtuussyistä käytettäväksi edellä mainitusta vuotuiskoros-

ta johdettua korko- ja korotusprosenttia heti lain voimaantulosta alkaen myös niiden tilitysten yhteydessä, jotka tehdään vanhojen säännösten perusteella. Lain voimaantuloa edeltävälle ajalle laskettaisiin nykysäännösten mukainen korotus.

Kuittaus

Esityksessä ehdotetaan, että kaikista tilityksistä voitaisiin vähentää muiden tilitysten perusteella takaisin perittäviä määriä.

3.2.2. Kunnan ja seurakunnan yhteisövero-osuus

Esityksessä ehdotetaan, että yksittäisten kuntien ja seurakuntien yhteisöveron jako-osuuksien laskentaperusteet uudistettaisiin. Jako-osuudet määräytyisivät kunkin kunnan yritystoimintaeran ja metsäeran summan suhteellisenä osuutena kaikkien kuntien vastaavien lukujen summasta. Seurakunnan jako-osuudet määräytyisivät vastaavasti.

Kunnan yritystoimintaeran muodostamiseksi maksuunpantu yhteisövero jaetaan kunnittaisiksi laskentaeriksi. Jos yhteisöllä on toimipaikka vain yhdessä kunnassa, yhteisön vero ohjattaisiin yhteisön sijaintikunnalle. Jos yhteisöllä on toimipaikkoja useassa kunnassa, yhteisölle maksuunpantu vero jaettaisiin kunkin yhteisön toimipaikkakuntien kesken toimipaikkojen kunnittaisen henkilöstömäärien suhteessa. Konserniavustuksesta verotuksessa annetun lain (825/1986) mukaisesti konsernisuhteessa olevien yhteisöjen verot laskettaisiin yhteen ja jaettaisiin konsernin yhteisöjen kunnittaisen henkilöstömäärien suhteessa. Kuntien osuus yhteisöverosta jaetaan kunkin kunnan yritystoimintaeräksi laskentaerien suhteessa.

Metsävaltaisten kuntien asema otettaisiin huomioon siten, että kuntien ja seurakuntien yhteisöveron kokonaismäärästä erotettaisiin metsävero-osuus, joka muodostettaisiin soveltamalla verovuoden keskimääräistä kuntien tuloveroprosenttia sellaiseen verovuoden metsän puhtaaseen tuottoon, josta on vähennetty pinta-alaperusteisen verotuksen piirissä olevien metsien sekä kuntien ja kuntayhtymien omistamien metsien puhtaan tuoton osuus. Kunnille tulevasta yhteisöverosta erotettava kuntien metsävero-osuus olisi vähintään viisi prosenttia ja enintään 15 prosenttia

kuntien yhteisöveron kokonaismäärästä. Kunnan metsäerä muodostettaisiin siten, että kantorahatulojen kunnittaista jakaumaa sovellettaisiin sellaiseen kuntien metsäverosuuteen, johon on lisätty Metsähallitukselle maksuunpannut yhteisöverot. Myös luonnon-suojelualueilla sijaitsevista metsämaista saamatta jääviä arvioituja kantorahatuloja otettaisiin tässä jaossa huomioon.

Kutakin verovuotta varten vahvistettiin alustavien jako-osuuksien laskentaperusteet, joita tarkistettaisiin uusien verotustietojen tultua käyttöön. Verovuoden verotuksen valmistuttua vahvistettaisiin lopullisten jako-osuuksien laskentaperusteet. Ennakkoperintävaiheen aikana kertyvät verot tilitettäisiin alustavien jako-osuuksien mukaisesti. Ensimmäisessä lopullisten jako-osuuksien mukaisesti tehtävässä tilityksessä oikaistaisiin veronsaajille verovuodelta jo tilitetyt määrät vastaamaan lopullisia jako-osuuksia. Oikaisun perusteella maksettaville tai perittävälle määrälle ei laskettaisi korkoa. Verovuoden kertymiä tilitettäisiin verovuoden lopullisten jako-osuuksien mukaisesti verovuotta seuraavan seitsemannen kalenterivuoden loppuun saakka.

Uuden jako-osuusjärjestelmän kahtena ensimmäisenä voimassaolovuotena verotuotto-muutoksia tasattaisiin erityisjärjestelyin. Verovuosien 1999 ja 2000 yhteisöveron tilityksissä sovellettavat jako-osuudet määräytyisivät siten, että uuden järjestelmän mukaisten jako-osuuksien painoarvo olisi 50 prosenttia ja tällä hetkellä voimassa olevien eli vanhojen jako-osuuksien painoarvo olisi niin ikään 50 prosenttia.

Lisäksi kohtuullistettaisiin vuosina 1999—2001 erityisen merkittäviä verotuotto-muutoksia siten, että uudistuksesta aiheutuvat kunnittaiset verotuottomuutokset saisivat olla enintään 1 500 markkaa asukasta kohden verrattuna vanhojen jako-osuuksien mukaan laskettuihin yhteisöveroihin. Seurakuntien osalta meneteltäisiin vastaavalla tavalla, kuitenkin siten, että muutosrajana pidettäisiin 110 markkaa asukasta kohden. Riittävän sopeuttamisajan varmistamiseksi vielä vuonna 2001 uudistuksen johdosta verotuottoja menettävien kuntien verotuottomuutokset saisivat olla enintään 4 000 markkaa asukasta kohden.

Tilitettäessä verovuosien 1999 ja 2000 enakoita laskelmat tehtäisiin viimeksi valmistuneen verotuksen tietojen perusteella siten, että myös verotuoton muutoksen laskennassa

jaettavan yhteisöveron määränä käytettäisiin saman verovuoden verojen määrää ja että konsernirakenne määriteltäisiin Tilastokeskuksen Yritys- ja toimipaikkarekisterin konsernitietojen perusteella.

Veronsaajaryhmien jako-osuudet

Uudistetut jako-osuudet ovat vuonna 2001 ensimmäistä kertaa kuntien valtionosuuslain mukaisen valtionosuuksien verotuloihin perustuvien tasauslisäysten ja tasausvähennysten laskentatekijänä. Asetusta kuntien valtionosuudesta (1271/1996) on tarkoitus muuttaa tässä yhteydessä siten, että sen 2 §:n mukaista kolmen vuoden viivettä lyhennetään vuodella. Uutta menettelyä sovellettaisiin ensimmäisen kerran verovuodelta 1999 maksuunpantujen verojen perusteella laskettaviin vuoden 2001 valtionosuuksien tasauksiin. Koska tarkoituksena on toteuttaa jako-osuus uudistus valtion ja kuntien kannalta kustannusneutraalisti, uudistuksen johdosta aiheutuvat valtionosuuksien muutokset otetaan huomioon muuttamalla valtion ja kuntien jako-osuuksia. Jako-osuuksia korjataan tämän johdosta vuosina 2001—2003, minkä jälkeen sovelletaan verovuodelle 2003 vahvistettuja jako-osuuksia. Koska seurakunnilla ei ole vastaavaa valtionosuusjärjestelmää eikä tarkoitus myöskään valtion ja kuntien jako-osuuksiin uudistuksen johdosta tehtävien muutosten perusteella ole vuosittain muuttaa tuloverolain 21 ja 22 §:n perusteella kunnille ja seurakunnille verovelvollisten yhteisöjen ja yhteisetuoksien tulovero-prosenttia, edellä tarkoitettu menettely ei tässä vaiheessa koske seurakuntia.

Yhteisöverojen verovuositaisen käsittelyn päättyminen

Yhteisöverot tilitettäisiin verovuosisikohtaisilla jako-osuuksilla 8 vuotta. Verovuotta seuraavan seitsemannen kalenterivuoden jälkeen verovuodelta kertyvät ja palautettavat yhteisöverot ehdotaan tilitettäväksi vanhimman verovuosisikohtaisesti käsiteltävän verovuoden jako-osuuksien mukaan.

3.3. Keskeiset säilyvät piirteet

Vaikka esitys sisältääkin varsin merkittäviä ja olennaisia muutosehdotuksia, nykyisen tilitysjärjestelmän tärkeimmistä pääperiaatteista ei kuitenkaan ole luovuttu. Tilitämi-

nen olisi edelleen nettokertymään perustuvaa, verovuosiakohtaista ja kuukausittaista. Tilitykset perustuisivat maksuunpanosuhteisiin tai ministeriön vahvistamiin jako-osuuksiin. Oikaisuja tehtäisiin yleensä vuosittain.

4. Esityksen vaikutukset

4.1. Taloudelliset vaikutukset

4.1.1. Tilitysjärjestelmä

Veronsaajan kannalta uudessa tilittämisyjärjestelmässä tärkeä taloudellisesti vaikuttava tekijä on verotuskustannusten lisäksi korko. Uudessa järjestelmässä luovuttaisiin nykyisestä kaavamaisesta säädöksiin perustuvasta korotuksen laskutavasta samoin kuin kiinteästä korotusprosentista ja siirryttäisiin markkinakorkoja seurailevaan viitekorkoon sidottuun vuotuis korkoon. Uudistus merkitäisi nykyiseen korkotasoon verrattuna huomattavaa korkotason laskua, nykyisellään jopa sen puolittumista. Myös korkoajat kohtuullistuisivat nykyiseen verrattuna.

Järjestelmän reaaliaikaisuus paranisi jonkin verran. Uudessa järjestelmässä verot tilitetäisiin koko niiden elinkaaren ajan kuukausittain. Nykyään jälkitilitysjärjestelmässä verot tilitetään vain kerran vuodessa. Myös veronsaajakohtaisen jäämävastuun aikaisempi toteuttaminen ja sitä kautta verojen aikaisempi oikea kohdentuminen veronsaajille vaikuttaisivat samaan suuntaan.

Edellä mainittujen tekijöiden markkamääräistä taloudellista vaikutusta ei voida käytännössä arvioida, sillä vaikutukset ovat veronsaajakohtaisia ja yksilöllisiä.

Yleisellä tasolla vaikutusten voidaan katsoa olevan kohtuullistuttavia.

4.1.2. Kunnan ja seurakunnan yhteisövero-osuus

Yksittäisten kuntien ja seurakuntien yhteisöveron jako-osuuksien uudistaminen muuttaisi kuntien saamia yhteisöverotuottoja verrattuna voimassa oleviin jako-osuuksiin. Kuntien taloudellisen aseman muutoksia verotulojen suhteen tulisi kuitenkin tarkastella kokonaisuutena ottaen huomioon sekä verotulojen muutokset että kuntien valtionosuuslain mukainen valtionosuuksien verotuloihin perustuva tasaus.

Lukuun ottamatta konsernisuhteessa olevien yhteisöjen verojen jakamista esityksessä

ehdotettujen laskentaperusteiden mukaisia koelaskelmia on tehty vuoden 1995 tietojen pohjalta. Yhteisöveron tuottoa on mitattu sen määränä asukasta kohden. Muutoksia on arvioitu myös yhteisöveron määrän muutoksena asukasta kohden.

Koelaskelmien mukaan uudistuksen johdosta noin sadassa kunnassa yhteisöverotuotto kasvaisi ja noin 350 kunnassa alenisi. Kun tilannetta tarkastellaan verotulojen tasauksen jälkeen, yli 300 kunnan rahoitusasemassa ei olisi havaittavissa mitään muutosta. Verotulojen tasaus lieventää huomattavasti myös useimpien muiden kuin edellä tarkoitettujen kuntien yhteisöveron jako-osuuksista aiheutuneita verotuottomuuksia. Nykyinen verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus määräytyy valtionosuuksien vahvistamisvuotta edeltäneenä vuonna valmistuneen verotuksen maksuunpanotietoihin. Tällöin verovuoden 1999 perusteella tehtävä tasaus toteutettaisiin vuonna 2002. Verotulojen tasausta pyrittäisiin nopeuttamaan siten, että kolmen vuoden viive supistuisi kahteen vuoteen, jolloin verovuoden 1999 tietoihin perustuva verotulojen tasaus suoritettaisiin jo vuonna 2001.

Seurakuntien osalta verotulojen tasaus järjestetään kuntien verotuloihin perustuvaa tasausta vastaavasti Kirkon keskusrahaston avustusjärjestelmän kautta.

Uudet jako-osuudet otettaisiin käyttöön kahden vuoden siirtymäjakson aikana. Verovuosien 1999 ja 2000 jako-osuuksien määrittäminen puoleksi uusien ja puoleksi vanhojen osuuksien perusteella lieventävät osaltaan uudistuksesta aiheutuvia verotuottomuuksia. Lisäksi tasattaisiin erityisen suurien muutosten kohteena olevien kuntien tilannetta kahtena ensimmäisenä vuonna rajaamalla verovuosille 1999 ja 2000 suurimmaksi asukaslukua kohden lasketuksi yhteisöveron kuntakohtaiseksi muutokseksi 1 500 markkaa verrattuna vanhojen jako-osuuksien perusteella laskettuun yhteisöveron määrään. Koelaskelmien mukaan tämän menettelyn piirissä olisi noin 10 kuntaa, joista puolelle tulisi tilitettäväksi lisää yhteisöveroa ja puolelta tulisi perittäväksi yhteisöveroa. Lisäksi verovuodelle 2001 suurimmaksi kuntakohtaiseksi verotuoton menetykseksi rajattaisiin 4000 markkaa asukasta kohden. Tämä lievennys koskisi mahdollisesti muutamia kuntia, mutta antaisi niille vielä vuoden lisäaikaa uudistukseen sopeutumiseen. Kuntien yhteisöveron kokonaistasolla kunnille lisää

tilitettävät ja kunnilta perittävät määrät olisivat yhteensä muutamia kymmeniä miljoonia. Nämä muutokset tasattaisiin kuntien yhteisövero-osuusjärjestelmän sisällä korjaamalla muiden kuntien jako-osuuksia keskenään samassa suhteessa.

4.1.3. Veronsaajaryhmien jako-osuudet

Kuntien yhteisövero-osuuksien uudistus on tarkoitettu toteuttamaan siten, että valtion ja kuntaryhmän rahoitusasema ei uudistuksen johdosta muuttuisi. Uudet yhteisövero-osuudet ja valtionosuuksien tasauksen laskentaperusteena olevan viiveen lyhentäminen kolmesta vuodesta kahteen vuoteen vaikuttavat kuitenkin valtionosuuslain verotuloihin perustuviin tasauslisien ja tasausvähennysten määriin, jolloin kuntien valtionosuuksien kokonaismääräkin muuttuu verrattuna tilanteeseen ilman uudistusta. Tästä johtuvat valtionosuuksien muutokset tasataan yhteisöverojärjestelmän sisällä muuttamalla veronsaajaryhmien jako-osuuksia vuosina 2001 - 2003. Vuodesta 2003 uudistus olisi voimassa koko painollaan ilman siirtymäkauden vaikutuksia, joten vuodesta 2004 alkaen sovellettaisiin vuodelle 2003 vahvistettuja jako-osuuksia.

4.1.4. Yhteisöverojen verovuositaisen käsittelyn päättymisen

Verovuotta seuraavaan seitsemänteen vuoteen mennessä verovuoden verokertymät ovat supistuneet hyvin pieniksi. Kustannussyistä on perusteltua luopua verovuositaisesta tilittämisestä sen jälkeen, kun verovuoden verojen vanhenemisesta on kulunut kaksi vuotta. Menettely on yhdenmukainen ansio- ja pääomatulojen verojen tilityksissä sovellettavan käsittelyn kanssa.

4.2. Organisaatiovaikutukset

Tilittämisen tietojärjestelmät on osittain rakennettu jo 70- ja 80-lukujen vaihteessa, ja niiden tietotekninen uudistaminen on välttämätöntä. Uudistamisen yhteyteen on ajoitettu tilittämisyjärjestelmän aineellisen sisällön kehittäminen ja uudistaminen.

Tärkeimpiä uudistamista ohjaavia tekijöitä ovat olleet järjestelmän toimintavarmuus, virheettömyys sekä rakentamis- ja käyttö kustannusten edullisuus. Tavoitteena on ollut järjestelmä, joka mahdollistaa myös veronsaajien hyvän palvelun, atk-tekniikan tehok-

kaan hyödyntämisen ja toiminnan keskittämisen kustannuksia säästävästi.

Yhteisöveron jako-osuuksia koskevan menettelyn uudistamisesta ei aiheudu organisaatio- tai henkilöstövaikutuksia. Verohallitus ja Tilastokeskus tuottaisivat yhteistyönä uusien laskentaperusteiden mukaiset jako-osuudet. Kunnittaisen metsäerän laskemisessa käytettäisiin Metsäntutkimuslaitoksen tilastoja ja Metsähallituksen tietoja luonnonsuojelualueista. Jako-osuudet laskettaisiin vuosittain.

5. Asian valmistelu

Tilitysjärjestelmä

Ehdotus verontilityslaiksi perustuu valtiovarainministeriön 27 päivänä lokakuuta 1995 verotulojen tilittämisyjärjestelmien kehittämistä varten asettaman työryhmän (työryhmämuistio 1996:21) esitykseen. Työryhmässä oli mukana myös veronsaajaryhmien edustajat. Työryhmän ehdotusten pohjalta on jo toteutettu vuoden 1997 alusta ennakkoperinnän tilitysten yhdistäminen ja ennakonpidätyksen jakosuhteiden määrittelemisen tavoitteen lopullisen veron maksuunpanosuhteita.

Työryhmän ehdotuksesta pyydettiin lausunnot Suomen Kuntaliitolta, Kirkkohallitukselta, Kansaeläkelaitokselta ja Ortodoksisen kirkkokunnan kirkollishallitukselta.

Esityksen valmistelua on jatkettu virkatyönä valtiovarainministeriössä. Verohallituksen asettama tilitysprojekti on avustanut edullisimpien teknisten ratkaisujen valinnassa.

Yhteisöveron jako-osuudet

Esitys perustuu osittain sisäasiainministeriön 11 päivänä kesäkuuta vuonna 1997 asettaman yhteisövero-osuustyöryhmän selvitykseen kuntien yhteisövero-osuuksien muuttamiseksi (työryhmämuistio 1/1998). Työryhmässä ovat olleet edustettuina eri ministeriöiden, Verohallituksen sekä Suomen Kuntaliiton edustajat. Lisäksi työryhmän pysyvinä asiantuntijoina on ollut viiden kunnan sekä Kirkkohallituksen edustajat.

Työryhmän ehdotuksesta pyydettiin lausunto opetusministeriöltä, ympäristöministeriöltä, Alands Landskapsstyrelseltä, Kirkkohallitukselta, Metsähallitukselta, Verohallitukselta, Tilastokeskukselta, Keskuskauppa-kamarilta, Suomen Kuntaliitolta, Suomen Yrittäjiltä sekä Teollisuuden ja Työnantajien Keskusliitolta.

Esityksen valmistelua on jatkettu virkatyönä valtiovarainministeriössä työryhmän ehdotusten, työryhmän muistioista annettujen

lausuntojen sekä talouspoliittisen ministeri-valiokunnan tekemien päätösten pohjalta.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Lakiehdotusten perustelut

1.1. Verontilityslaki

1 luku. Yleiset säännökset

1 §. *Sovellettamisala.* Verontilityslaki sisältäisi tilitysmenettelyä koskevat yleiset ja eri verolajeille yhteiset säännökset. Lakia sovellettaisiin ensimmäisessä momentissa mainittujen verojen ja maksujen tilittämisessä, kuitenkin toissijaisina säännöksinä. Ensijaisesti sovellettaisiin verolaissa tai sen nojalla annetussa asetuksessa mahdollisesti olevia tilittämissäännöksiä.

Ahvenanmaan maakunnan lähdeveron erityispiirteistä johtuen sen tilittämisessä verontilityslakia noudatettaisiin vain soveltuvin osin.

2 §. *Kertymän mukainen tilittäminen.* Tilittäminen perustuisi, kuten nykyisinkin, verovuositaiseen, todelliseen kertymään. Ennen veronsaaja-osuuksiin jakamista kertymästä vähennettäisiin verovelvollisille maksetut verovuoden veronpalautukset korkoineen samoin kuin Suomesta ulkomaille siirretyt verot ja lisättäisiin verovuoden veroille kertyneet viivästysseuraamukset sekä ulkomailta Suomeen siirretyt verot.

Pykälän 2 momentti sisältää säännökset tilitysten yhteydessä tehtävistä kuittauksista. Veronsaajalle tilitettävistä määristä vähennettäisiin veronsaajan ilmoittamat veronsaajan omat työnantajasuoritukset ja muut vähennettäväksi säädetty määrät. Tavoitteena on tulevaisuudessa laajentaa kuittausmahdollisuuksia työnantajasuoritusten lisäksi muihinkin veronsaajien suorituksiin maksutapahtumien vähentämiseksi. Kuittauskelpoisuudesta säädettäisiin asianomaisessa verolaissa.

Momentti sisältää säännöksen myös kaikkien verojen ja eri verolajien tilitysten keskinäisestä kuittausmahdollisuudesta. Nykyisin eri verolajien keskinäinen kuittaus-

mahdollisuus on puuttunut kiinteistöveron tilitysten osalta.

3 §. *Tilitysajankohta.* Tilitysajankohta määräytyisi kertymisjakson ja palautusten maksukuukauden perusteella. Pääsäännön mukainen kertymisjakso olisi kalenterikuukausi. Kertyneet määrät tilitettäisiin ja maksettaisiin veronsaajille seuraavan kuukauden aikana. Tilitysnopeus vastaisi nykyisten säännösten mukaista tilitysnopeutta.

Kaikki veronpalautukset — myös ennakonpalautukset — vähennettäisiin veronsaajille tilitettävästä bruttokertymästä maksukuukautta seuraavana kuukautena. Veroehdotusmenettelyn mahdollistama joustavaan verotuksen valmistumiseen siirtyminen merkitsee ennakonpalautusten maksamisen ajoitumista useampaan verotusvuoden aikaiseen erään, jolloin niiden vaikutus veronsaajien tilityksiin nykyiseen verrattuna huomattavasti tasaantuu.

Pykälän 2 momentti sisältäisi säännökset oma-aloitteisesti suoritettavien ennakonpidätysten ja työnantajan sosiaaliturvamaksujen kertymisjaksoista. Kertymisjaksot määräytyisivät nykyistä vastaavasti enakkoperintälain 12 §:n 1—3 momenteissa ja työnantajan sosiaaliturvamaksusta annetun lain 5 §:n 1, 2, 4 ja 5 momenteissa olevien säännösten perusteella. Ehdotettavan momentin tarkoittamat verot tilitettäisiin ja maksettaisiin veronsaajille kertymisjakson päättymiskuukautena, mikä vastaisi nykyisiä säännöksiä.

Kolmannessa momentissa on määritelty kiinteistöveron kertymisjakso, joka olisi kalenterikuukauden 7 päivästä seuraavan kuukauden 6 päivään. Tilittämisaikakohta olisi kertymisjakson päättymiskuukausi. Kiinteistöveron tilittämisenopeus vastaisi nykyisiä säännöksiä.

Ministeriö määrisi tarkemman ajankohdan, jona tilitykset maksetaan veronsaajille. Näin on nykyisä säännöstenkin mukaan.

4 §. *Tilitysperuste.* Veronsaajille tilitettävät määrät perustuvat veronsaajien 2 ja 3 luku-

jen mukaisesti määräytyviin jako-osuuksiin. Verot, jotka kertyvät tai jotka palautetaan ennen kuin niille on vahvistettu jako-osuus, käsiteltäisiin edellisen verovuoden vastaavan veron yhteydessä. Säännös on osoittautunut tarpeelliseksi pääasiassa kiinteistöveron ja yhteisöveron tilityksissä. Säännös vastaisi nykyistä käytäntöä.

2 luku. Veronsaajien maksuunpanosuhteisiin perustuva tilittäminen

5 §. *Jako-osuudet ennakkoperintävaiheessa.* Pykälä sisältäisi ennakkoperintävaiheessa käytettävien jako-osuuksien määräytymistä koskevat säännökset.

Ministeriö vahvistaisi ennakonpidätyksen, ennakonkannon, ennakontäydennysmaksujen ja ennen verotuksen päättymistä suoritettujen jäännösverojen tilittämistä varten veronsaajaryhmien jako-osuudet. Jako-osuudet vahvistettaisiin tavoitellen lopullisen verotuksen maksuunpanosuhteita. Ministeriö vahvistaisi myös yksittäisten kuntien ja seurakuntien jako-osuuksien laskentaperusteet.

Nykyisin veronsaajaryhmien ja kuntien ja seurakuntien jako-osuuksia vahvistettaessa noudatettavista perusteista on säädetty veronkantoasetuksessa. Veronsaajaryhmien jako-osuudet on vahvistettu ministeriön päätöksellä.

Jako-osuuksia tarkistettaisiin, jos käytettäväksi saatujen verotustietojen tai muiden perusteiden muutosten arvioidaan johtavan jako-osuuksien muuttumiseen siten, että muutoksella on olennaisia vaikutuksia veronsaajille tilitettäviin määriin. Muutoksen olennaisuutta arvioitaisiin yksittäisille veronsaajille tilitettävien määrien muutoksen perusteella ja yksittäisen veronsaajan kannalta. Jako-osuuksia voitaisiin tarkistaa joustavasti valmistuvasta verotuksesta saatavien tietojen perusteella vero- ja verotusvuoden aikana useamman kerran. Jako-osuuksien tarkistaminen voitaisiin tehdä myös muiden tilitettäviin määriin vaikuttavien perusteiden muutosten johdosta. Aloite ja tarve jako-osuuksien tarkistamiseen voisi tulla — kuten nykyäänkin — myös yksittäiseltä veronsaajalta.

Ministeriön olisi kuultava veronsaajien edustajia ennen jako-osuuksien vahvistamista ja ennen jako-osuuksien tarkistamista.

6 §. *Maksuunpanon mukainen tilittäminen.* Veronsaajien lopullisen verotuksen mukaiset keskinäiset maksuunpanosuhteet otettaisiin käyttöön tilityksessä, joka tehdään 3 §:n 1 ja

3 momenteissa tarkoitetuilta kertymisjaksoilta, joiden aikana verotus on päättynyt. Tämän tilityksen yhteydessä oikaistaisiin myös ennakkoperinnän tilitykset lopullisen veron maksuunpano-osuuksien mukaisiksi. Samassa yhteydessä oikaistaisiin ennen jako-osuuden vahvistamista 5 §:n mukaisesti edellisen verovuoden veron tilitysten yhteydessä käsitellyt määrät vastaamaan maksuunpanon mukaisia jako-osuuksia. Tilitys korvaisi nykyisen maksuunpanotilityksen.

Toisessa ja kolmannessa momentissa määriteltäisiin se, milloin verotus tilityssäännöksiä sovellettaessa katsotaan päättyneeksi. Säännös on tarpeen, koska kiinteistöveron ja metsänhoitomaksun osalta verotuksen päättymisestä ei nykyisissä laeissa ole nimenomaisia säännöksiä ja koska verotusmenettelylain 49 §:n mukaan verotus voi päättyä eri verovelvollisilla eri aikaan.

Verotus katsottaisiin päättyneeksi veron tai sen ensimmäisen erän eräpäivänä, jos verotuksen päättymisestä ei ole erikseen säädetty. Verotuksen valmistuessa eri verovelvollisilla eri aikaan, verotus katsottaisiin päättyneeksi, kun viimeisen verovelvollisryhmän verotus on päättynyt.

7 §. *Oikaisutilitykset.* Pykälä sisältäisi säännökset veronsaajien jako-osuuksien oikaisemisesta ja oikaisutilitysten tekemisestä.

Veronsaajan jako-osuutta oikaistaisiin vuosittain siten, että jako-osuuteen sisällytettäisiin veronsaajan hyväksi tai vahingoksi tehdyt maksuunpanonmuutokset ja muut veronsaajan osuuksien lisäykset ja vähennykset. Veronsaajan jako-osuuksiin vaikuttavat muutokset johtuvat verotukseen oikaisu- tai valitusmenettelyssä tehdyistä muutoksista sekä veronsaajan myöntämistä veronhuojennuksista. Toisesta oikaisutilityksestä alkaen veronsaajan jako-osuuteen sisällytettäisiin myös verojäämät eli veronsaajan hyväksi maksuunpannut, mutta kertymättä olevat määrät. Ne sisällytettäisiin veronsaajan jako-osuuteen veronsaajan rasitukseksi. Näin kukin veronsaaja vastaisi toisesta oikaisutilityksestä alkaen vain omien verovelvollistensa verojäämistä. Toisen oikaisutilityksen jälkeen jako-osuuksia tarkistettaisiin vuosittain kerran vuodessa sisällyttämällä kunkin veronsaajan jako-osuuteen veronsaajan hyväksi tai vahingoksi tehdyt maksuunpanon muutokset ja muut lisäykset ja vähennykset sekä veronsaajan vahingoksi jäämänä olevat määrät.

Ensimmäinen verotusmenettelylaissa tarkoitettuja veroja ja metsänhoitomaksuja koske-

va oikaisutilitys tehtäisiin verotuksen päättymiskuukautta seuraavana kuudentena kuukautena. Kiinteistöverolle ensimmäinen oikaisutilitys tehtäisiin käytännön syistä verotuksen päättymiskuukautta seuraavana seitsemäntenä kuukautena. Toinen oikaisutilitys tehtäisiin vuoden kuluttua ensimmäisestä oikaisutilityksestä ja myöhemmät oikaisutilitykset vuosittain maaliskuussa.

Ensimmäisen ja toisen oikaisutilityksen jakosuudet laskettaisiin tilitysten tekemistä edeltävää kuukautta edeltävän kalenterikuukauden maksuunpano- ja kertymätietojen perusteella. Myöhempien oikaisutilitysten jakosuudet laskettaisiin tilityksen tekemistä edeltävän joulukuun maksuunpano- ja kertymätietojen perusteella.

Neljännessä momentissa on selvytyden vuoksi vielä nimenomaan mainittu, että oikaisutilityksen mukaisia jako-osuuksia käytettäisiin oikaisutilityksestä alkaen verovuoden kuukausitilitysten jakoperusteena ja että oikaisutilityksessä oikaistaisiin kyseessä olevan verovuoden koko siihenastinen kertymä vastaamaan oikaisutilityksen jakosuhteita. Näin tehdään nykyäänkin.

8 §. *Lopputilitys.* Säännöksen mukaan verovuodelta tehtävä seitsemäs oikaisutilitys eli lopputilitys olisi viimeinen verovuodelta tehtävä oikaisutilitys. Lopputilitykseen lopetettaisiin myös verovuoden verojen verovuosi-kohtainen tilittäminen.

9 §. *Tilittäminen lopputilityksen jälkeen.* Lopputilityksen jälkeen kertyvät ja palautettavat määrät tilitettäisiin sen verovuoden tilitysten yhteydessä ja jakosuhteissa, jolta seuraavaksi tehtäisiin lopputilitys. Nämä verot ei kuitenkaan sisällytettäisi lopputilityksiin.

Säännöksen tavoitteena on luopua nykyisen kaltaisesta kerran vuodessa tehtävästä jälkitilityksestä, joka on työläs ja tulee kalliiksi.

10 §. *Yhtiöveron hyvityksen huomioon ottaminen.* Pykälä vastaa nykyisen veronkantolain 18 c §:ää.

3 luku. Yhteisöveron tilittäminen

11 §. *Tilitettävä yhteisövero.* Säännökset vastaavat asiasisällöltään nykyisin veronkantolain 12 a §:ssä olevia säännöksiä. Seurakuntien osuus jakaantuu evankelis-luterilaisten seurakuntien ja ortodoksisten seurakuntien osuuteen.

12 §. *Veronsaajaryhmien jako-osuudet.* Yhteisöverojen jakaantumisesta verovuosina

1999 ja 2000 eri veronsaajaryhmien kesken säädetään ensimmäisessä momentissa.

Verovuosina 2001–2003 sovellettavat jako-osuudet vahvistetaan ministeriön päätöksellä sen jälkeen kun kuntien valtionosuuslain (1147/1996) 7 §:n mukaiset verotuloihin perustuvat tasaukset on kyseisen vuoden tammikuussa vahvistettu.

Verovuonna 2001 sovellettavia valtion ja kuntien jako-osuuksia muutetaan siten kuin verovuoden 1998 verotustietojen perusteella laskettu kuntien valtionosuuslain 7 §:n mukaisista verotuloihin perustuvaa tasausta vastaavan vertailulaskelman mukainen tasausten valtionosuuksiin vaikuttava yhteismäärä, joka muodostuu tasaussien ja tasausvähennysten nettovaikutuksena, eroaa todellisesta vuoden 2001 vastaavasta määrästä. Jos todellisen laskelman mukainen määrä on suurempi kuin vertailulaskelman mukainen määrä, valtion suhteellista jako-osuutta korotetaan prosenttimäärällä, jolla vertailulaskennassa syntynyt tasaussien ja tasausvähennysten nettovaikutusten ero olisi muuttanut verovuodelta 1999 maksuunpantujen yhteisöverojen tilityksissä sovellettavaa jako-osuutta. Kuntien jako-osuutta alennetaan vastaavasti. Valtion jako-osuutta alennetaan vastaavasti, jos todellisen laskelman mukainen tasausten valtionosuuksiin vaikuttava yhteismäärä on pienempi kuin vertailulaskelman mukainen vastaava määrä, ja kuntien jako-osuutta korotetaan. Verovuonna 2002 sovellettavien jako-osuuksien vahvistamista varten vertailulaskelma tehdään verovuoden 1999 verotustietojen perusteella ja suhteuttamalla valtionosuuksien määrien muutos verovuodelta 2000 maksuunpantuihin yhteisöveroihin. Verovuoden 2003 jako-osuuksien vahvistamiseksi tehdään vastaava vertailulaskelma verovuoden 2000 verotustietojen perusteella suhteuttaen vastaava muutos verovuodelta 2001 maksuunpantuihin yhteisöveroihin. Verovuosien 2002 ja 2003 jako-osuuksia määritettäessä vertailulaskelmassa kuntien valtionosuuslain 7 §:ssä tarkoitettu yhteisövero-osuus lasketaan käyttäen veronkantolain 12 d §:n mukaisia viimeksi vahvistettuja jako-osuuksia.

Koska verovuonna 2003 maksettavat verotulojen tasaukseen perustuvat valtionosuudet lasketaan verovuoden 2001 tietojen perusteella, jolloin yhteisöveron jako-osuusudistuksen siirtymäsäännöksiä ei sovelleta, valtion ja kuntien jako-osuuksiin uudistuksesta aiheutuneita muutoksia ei enää vuosittain

oteta huomioon jako-osuuksissa, vaan vero-
vuodesta 2004 lähtien sovelletaan verovuode-
lle 2003 vahvistettuja osuuksia.

Kunnille ja seurakunnille tuleviin veroihin
lisätään vain niille veroa suorittavien yhteis-
öjen verot, jotka jakaantuvat niiden osuuk-
siin siten kuin 5 momentissa säädetään.

13 §. *Yksittäisien kuntien ja seurakuntien
jako-osuudet.* Yksittäisen kunnan ja seura-
kunnan yhteisöveron jako-osuus määräytyisi
yritystoimintaerän ja metsäerän perusteella.
Kunkin kunnan suhteellinen jako-osuus las-
kettaisiin yritystoimintaerän ja metsäerän
summan suhteellisenä osuutena kaikkien
kuntien vastaavien erien summasta. Seura-
kunnan jako-osuus laskettaisiin vastaavasti.

Yritystoimintaerä muodostetaan jakamalla
verovuodelta muille yhteisöille kuin Metsä-
hallitukselle maksuunpantu yhteisövero yri-
tystoimintaerän laskentaeräksi. Maksuunpan-
tuun yhteisöveroon ei sisällytetä yhtiöveron
hyvityksestä annetussa laissa tarkoitettuja
osingonsaajan hyväksi luettuja yhtiöveron
hyvityksiä. Jos yhteisöllä on Tilastokeskuk-
sen yritys- ja toimipaikkarekisterin mukainen
toimipaikka vain yhdessä kunnassa, yhteisön
vero ohjattaisiin kyseisen kunnan yritystoi-
mintaerän laskentaeräksi. Jos yhteisöllä on
toimipaikkoja useassa kunnassa, yhteisön
vero jaettaisiin toimipaikkakuntien yritystoi-
mintaerän laskentatekijäksi toimipaikkojen
kunnittaisten henkilöstömäärien suhteessa.
Henkilöstömäärinä on tarkoitus käyttää Ti-
lastokeskuksen yritys- ja toimipaikkarekiste-
rin mukaisia henkilöstötietoja, jotka tilastoi-
daan henkilötyövuosina, vastaavalta vero-
vuodelta. Konserniavustuksesta verotuksessa
annetun lain mukaisessa konsernisuhteessa
olevien yhteisöjen verot laskettaisiin yhteen
ja jaettaisiin kunkin kunnan yritystoiminta-
erän laskentaeräksi konserniin kuuluvien yhe-
tisöjen kunnittaisten henkilöstömäärien suhe-
teessa. Kullekin kunnalle laskettaisiin yritys-
toimintaerän laskentakerien summan suhteelli-
nen osuus kaikkien kuntien vastaavasta lu-
vusta. Yritystoimintaerä saataisiin sovelta-
malla näin saatua suhteellista osuutta kunnil-
le tulevaan osuuteen edellä kuvatun mukai-
sesta yhteisöverosta, josta on vähennetty
3 momentissa tarkoitettu metsävero-osuus.

Kuntien metsävero-osuus muodostettaisiin
soveltamalla verovuoden keskimääräistä tu-
loveroprosenttia sellaiseen verovuoden met-
sän puhtaaseen tuottoon, josta on vähennetty
pinta-alaperusteisen verotuksen piirissä ole-
vien metsien sekä kuntien ja kuntayhtymien

omistamien metsien puhtaan tuoton osuus.
Metsävero-osuuden määrä olisi vähintään 5
ja enintään 15 prosenttia kuntien verovuoden
yhteisöverosta.

Kunnan metsäerä laskettaisiin kuntakoh-
taisten kantorahatulojen perusteella. Kunnit-
taiset kantorahatulot lasketaan Metsätutki-
muslaitoksessa kalenterivuositain kunnittai-
sten hakkuumäärien ja kantohintojen tulona.
Laskelmien aineistona ovat Metsätutkimus-
laitoksen markkinahakkuutilaston kunnittai-
set hakkuumäärät puutavaralajeittain sekä
hintatilaston kantohinnat puutavaralajeittain
ja metsäkeskuksittain. Hintatilasto perustuu
metsäteollisuuden ostohintoihin yksityismet-
sistä. Lisäksi perusteena olisivat Metsähalli-
tuksen metsän puhtaan tuoton perusteella
arvioimat saamatta jäävät kantorahatulot sel-
laisista lakisääteisten luonnonsuojelualueiden
metsämaista sekä vanhojen metsien suoje-
luohjelman mukaisista valtion mailla ja vuo-
den 1998 alussa yksityismaista Kuusamon
yhteismetsän alueella sijaitsevista metsä-
maista, joiden laskennallinen metsämaan
vuotuinen puuntuotos kunnan alueella on
yhteensä vähintään 1 000 verokuutiometriä.
Yksittäisen kunnan metsäerä saadaan siten,
että kantorahatulojen perusteella muodostu-
van laskentaerän suhteellista osuutta sovelle-
taan Metsähallitukselle maksuunpannuilla
yhteisöveroilla lisäytyyn metsävero-osuuteen.

14 §. *Yksittäisien kuntien ja seurakuntien
jako-osuuksien vahvistaminen.* Asianomai-
nen ministeriö vahvistaisi kutakin verovuotta
varten alustavien ja lopullisten jako-osuuksi-
en laskentaperusteet kuultuaan kuntien kes-
kusjärjestöä ja Kirkkohallitusta. Tilastokes-
kus laskisi jako-osuudet Verohallituksen,
Metsätutkimuslaitoksen ja Metsähallituksen
toimittamien tietojen perusteella, ja Verohal-
litus tilittäisi kertyvät yhteisöverot jako-
osuuksien mukaan. Alustavia jako-osuuksia
sovellettaisiin kunnes lopulliset jako-osuudet
otettaisiin käyttöön verovuoden säännönmu-
kaisen verotuksen valmistuttua. Alustavat
jako-osuuksien laskentaperusteet vahvistet-
taisiin ja niitä tarkistettaisiin siten kuin ase-
tuksessa tarkemmin säädetään.

Verotustietoina käytettäisiin viimeksi val-
mistuneen verotuksen tietoja. Jako-osuudet
oikaistaisiin lopullisten jako-osuuksien mu-
kaisiksi verotuksen valmistumisvuotta se-
uraavan vuoden tammikuun loppuun mennes-
sä. Jos jako-osuudet muuttuvat, oikaistaisiin
kaikki verovuodelta siihen mennessä tilitetyt
verot vastaamaan uusia jako-osuuksia.

15 §. *Ahvenanmaan kuntien yhteisövero.* Säännökset vastaavat asiasisällöltään nykyisen veronkantolain 12 h §:ssä olevia säännöksiä. Ahvenanmaan maakunnan kunnille tuleva yhteisövero jaetaan maakuntalainsäädännön mukaan.

16 §. *Verovuosisikohtainen tilittäminen.* Verovuodelta kertyvät yhteisöverot tilitettäisiin käyttäen lopullisia jako-osuuksia verovuotta seuraavan seitsemannen vuoden loppuun. Verovuosisikohtaisesta tilittämisestä luovutettiin seitsemannen vuoden jälkeen, ja verovuodelta kertyvät ja palautettavat yhteisöverot tilitettäisiin vanhimman verovuosisikohtaisesti käsiteltävän verovuoden jako-osuuksien mukaisesti.

4 luku. Korko

17 §. *Oikaisutilitysten korko.* Korkoa perittäisiin veroille, jotka veronsaajalle on tilitetty liikaa, ja korkoa maksettaisiin veroille, joita veronsaaja ei ole oikea-aikaisesti saanut. Korko laskettaisiin ensimmäisen kerran toisen oikaisutilityksen yhteydessä.

Toisessa oikaisutilityksessä korko laskettaisiin ennakoperinnän ensimmäisestä kuukausitilityksestä alkaen kaikille oikaisutilitystä edeltäville kuukausitilityksille. Korko laskettaisiin erotuksille, jotka saadaan, kun kuukausitilityksissä veronsaajalle tilitetyistä määristä vähennetään verot, jotka veronsaajalle olisi tilitetty, jos olisi käytetty oikaisutilityksen jako-osuuksia. Kuukausitilitykset katsottaisiin tehdyn 30 päivän välein.

Kolmannen momentin mukaan toisen oikaisutilityksen jälkeen tehtävissä oikaisutilityksissä korko laskettaisiin kuukausitilityksiä vastaavalla tavalla, mutta vain oikaisutilityksestä oikaisutilitykseen. Koron laskussa käytettäisiin 30 päivän ja vuoden jaksoja.

18 §. *Korko erityistilanteissa.* Koron periminen veronsaajan hakemuksesta lykättylle verolle ja tilityksestä seuraavaan tilitykseen perittäväksi siirtyvälle erälle vastaa nykyisiä säännöksiä. Uutta nykyisiin säännöksiin verrattuna olisi korkotekijän ulottaminen tilityksen virhetilanteisiin sekä tilanteisiin, joissa veronsaajalle on maksettu tai veronsaaja on maksanut tilityksissä käsiteltäviä veroja ennen tilitystä.

Koron maksaminen ennen tilitystä maksetuille määrille edellyttäisi, että maksamiselle olisi tilittämiseen liittyvä perusteltu syy. Veronkantoviranomaiselle syy voisi olla esimerkiksi ministeriön antama määräys alka-

massa olevan pankkilakon vuoksi. Veronsaajalle hyväksyttävä syy etukäteismaksuun olisi esimerkiksi tietty oikaisutilityksen perusteella odotettavissa oleva takaisin perittävä vero.

Veronsaajan maksama määrä katsottaisiin veronsaajalta takaisin perittävän määrän suoritukseksi ja otettaisiin huomioon verolle laskettavaa korkoa vähentävänä tekijänä. Säännöksen perusteella ei olisi tarkoitus maksaa korkoa veronsaajan aiheutta veronkantoviranomaisen tilille maksamille määrille.

Verohallitus antaisi tarkemmat määräykset pykälässä tarkoitettujen korkojen laskemisesta sekä etukäteismaksun maksumenettelystä.

Tässä pykälässä tarkoitettuja korkoja ei käsiteltäisi uudelleen oikaisu- tai lopputilityksissä. Toiseen momenttiin ehdotetun säännöksen tarkoituksena on eriyttää poikkeustilanteiden käsittely muusta tilittämisestä.

19 §. *Korkokanta.* Tilityksissä käytettävä korko olisi Suomen Pankin vuosittain vahvistama viitekorko. Se vastaa varsin hyvin kunkin ajankohdan mukaista rahan hintaa. Veronsaajan hakemuksesta lykättylle verolle samoin kuin olennaisen tilitysvirheen johdosta takaisin perittävälle verolle eräpäivän jälkeen laskettava korko olisi neljä prosenttiyksikköä korkeampi kuin tilityksissä muutoin käytettävä korko. Korkeampi korko olisi lykkäystilanteessa hinta, joka veronsaajan olisi maksettava mahdollisuudesta lyhentää velkaansa useammassa erässä ja pitemmällä maksuajalla. Olennaisen tilitysvirheen johdosta takaisin perittävälle verolle eräpäivän jälkeiseltä ajalta laskettava korko olisi viivästyskoron luonteinen ja siksi korkeampi.

5 luku. Erinäiset säännökset

20 §. *Takaisin perittävät verot.* Käytännössä todennäköisesti olisi nykyistä harvinaisempaa, että veronsaajalle tilitettävät verot eivät riittäisi tilityksessä vähennettävien määrien suoritukseksi. Jos näin kuitenkin kävisi, erotus siirrettäisiin perittäväksi seuraavan kuukausitilityksen yhteydessä. Siirtyvän määrän katsottaisiin veronsaajan korkoseuraamusten selkiyttämiseksi olevan ensisijaisesti uusimman verovuoden veroa.

Veronsaaja voisi halutessaan suorittaa siirtyvän määrän odottamatta seuraavaa tilitystä. Näin on käytännössä harvalukuisissa tapauksissa katsottu voitavan menetellä nykyäänkin.

Siirtyvä määrä käsiteltäisiin oikaisu- ja lopputilityksissä sen kuukaositytilyksen osana, jossa se olisi vähennetty, jos veronsaajalle tilitettävä määrä olisi riittänyt sen vähentämiseen. Säännös on tarpeen koronlaskun selkiyttämistä varten ja sen vuoksi, että korkoa ei laskettaisi kahteen kertaan samoille määriille.

21 §. *Virhetilanteet.* Tilitysvirhe, jonka seurauksena veronsaajalle tilitettävä määrä on ollut virheellinen, oikaistaisiin seuraavan kuukaositytilyksen yhteydessä. Tilitysvirheeksi katsottaisiin viranomaisen maksujen käsittelyn tai tilitysmenettelyn yhteydessä tekemä virhe, jonka seurauksena veronsaajalle tilitettävä määrä ei ole oikea. Tilitysvirheelle olisi ominaista, että se olisi tilitämisen käytettävissä olevin keinoin oikaistavissa.

Säännöksen tarkoittamana tilitysvirheenä ei pidettäisi tilannetta, jossa veron maksajan tai maksun välittäneen pankin antamien tietojen vajavaisuuden vuoksi verosuoritusta ei heti tai satunnaisesti myöhemminkään voida kohdentaa oikealle verolle, vaan kohdentaminen tehdään veronkantolain 4 c §:ssä säädetyn oletusarvon perusteella. Tilitysvirheitä eivät myöskään olisi yksittäistä veroa maksuunpantaessa tapahtuneet virheet, jotka oikenevat muutospäätösten jälkeisissä oikaisuilityksissä. Tilitysvirhe käsitteen ulkopuolelle jäisivät niin ikään muut näihin rinnastettavat tilanteet, joissa veronsaajiin kohdistuvat vaikutukset ovat lähtöisin muista kuin tilitämiseen liittyvistä tekijöistä. Tilitysvirhe oikaistaisiin kaikkien veronsaajien osalta yhtäaikaan, tarvittaessa uusimalla koko tilitys.

Toisen momentin tarkoittama olennainen tilitysvirhe olisi korjattava, ja liian suurina tai pieninä tilitetyt määrät perittävä tai maksettava seuraavaa tilitystä odottamatta. Tilitysvirheen olennaisuus arvioitaisiin tapauskohtaisesti yksittäisen veronsaajan kannalta kohtuusnäkökohdat huomioon ottaen.

Jos olennaisen tilitysvirheen oikaisun vaikutus muiden veronsaajien osuuksiin ei ole merkittävä, virhe voitaisiin oikaista yksittäistä tai yksittäisiä veronsaajia koskevana. Jos näin menetellään, tilitys olisi oikaistava kaikkien veronsaajien osalta seuraavan kuukaositytilyksen yhteydessä. Oikaisun perusteella veronsaajalle maksettu tai veronsaajan maksama määrä käsiteltäisiin oikaisu- ja lopputilityksissä 1 momentin tarkoittaman tilityksen eli seuraavan kuukaositytilyksen osana. Säännös on tarpeen koronlasku- ja oikai-

sumenettelyn yksinkertaistamiseksi.

Veronsaajalle olisi lähetettävä takaisin perittävästä määrästä 2 momentissa tarkoitettu perintäilmoitus. Jos veronsaaja ei maksaisi takaisin perittävää määrää perintäilmoituksen eräpäivänä, sille laskettaisiin eräpäivän jälkeiseltä ajalta 19 §:n mukaista korotettua korkoa. Eräpäivää edeltävältä ajalta korko olisi Suomen Pankin viitekorko.

Verohallitus antaisi tarkemmat määräykset siitä, milloin virhettä pidettäisiin olennaisena ja milloin yksittäisen oikaisun vaikutusta muiden veronsaajien osuuksiin ei pidettäisi merkittävänä.

22 §. *Lykkäykset.* Verohallitus voisi veronsaajan hakemuksesta myöntää määräämälään ehdoilla veronsaajalle lykkäystä, kun veronsaajalta peritään takaisin tälle jo tilitettyjä veroja. Voimassa olevan veronkantolain 21 §:n mukaan Verohallitus voi säännöksessään mainituissa tapauksissa valtiovarainministeriön määräämin ehdoin myöntää lykkäystä.

23 §. *Yhteisön tuloveroa vastaava verotettava tulo.* Pykälässä säädettäisiin kunnan ja seurakunnan yhteisövero-osuuksien muuntamisesta laskennalliseksi verotettavaksi tuloksi tai veroäyriksi. Säännös vastaisi voimassa olevan veronkantolain 12 g §:ää. Säännöksessä tarvitaan maininta äyristä paitsi siirtymäkautta varten myös siksi, että äyrimäärät ovat edelleen kuntien ja seurakuntien eräiden verotuksen ulkopuolisten rahoitusjärjestelyjen pohjana.

24 §. *Tarkemmat säännökset ja määräykset.* Tarkemmat säännökset tämän lain täytäntöönpanosta annettaisiin asetuksella. Verohallitus antaisi tilitysmenettelyä koskevat tarkemmat määräykset.

6 luku. Voimaantulo ja siirtymäsäännökset

25 §. *Voimaantulo.* Tarkoitus on, että laki tulisi voimaan mahdollisimman pian. Eri verovuosien verot tulisivat sen soveltamispiiriin 26 ja 27 §:n mukaisesti vaiheittain. Lailla kumottaisiin veronkantolain 2 a luku ja 3 luku sekä 30 §:n 2 ja 3 momentti sekä kiinteistöverolain 30 ja 32 §. Kumottuja säännöksiä sovellettaisiin tilitettäviin veroihin kuitenkin siten kuin tämän lain 26—31 §:ssä säädetään.

26 §. *Lain piiriin ensi vaiheessa tulevat verot.* Ensimmäisenä lain soveltamispiiriin tulisivat verovuosien 1997 ja 1998 verotusmenettelylaissa ja ennakkoperintälaissa tarkoitettut verot sekä työnantajan sosiaaliturva-

maksut, metsänhoitomaksu ja Ahvenanmaan maakunnan lähdevero. Kiinteistövero tilitettäisiin verontilityslain mukaisesti vuodelta 1998 määrättävästä kiinteistöverosta alkaen. Yhteisöverot tulisivat lain soveltamisperusteeseen verovuodesta 1999 lähtien. Uutta lakia ja sen mukaisia jako-osuuksia sovellettaisiin ensimmäisen kerran helmikuussa 1999 tehtävässä tilityksessä.

27 §. *Aikaisempien vuosien verojen tilittäminen.* Verotusmenettelystä annetussa laissa tarkoitettavat muut kuin yhteisöverot tulisivat lain soveltamisperusteeseen siten, että lakia sovellettaisiin verovuoden 1988 ja sitä aikaisempien verovuosien veroihin vuodesta 1999 kohdistuvista kertymistä, palautuksista ja muista tilitystapahtumista alkaen. Verovuosien 1991 ja 1992 veroihin lakia sovellettaisiin 1 päivästä tammikuuta 1999 alkaen. Verovuosien 1993—1996 veroihin lakia sovellettaisiin 1 päivästä tammikuuta 2000 alkaen. Verovuoden 1989 verot tilitettäisiin uuden lain mukaan kalenterivuoteen 2000 kohdistuvista kertymistä, palautuksista ja muista tilitystapahtumista alkaen ja verovuoden 1990 verot kalenterivuoteen 2001 kohdistuvista tapahtumista alkaen.

Siirtymäsäännösten tavoitteena on jäämävastuun oikea kohdentaminen varmistamalla kaikille niille verovuosille, jotka sisältävät myös yhteisöille määrättyt verot eli verovuosille 1992 ja sitä vanhemmille verovuosille, vähintään kahden vuoden mittainen nykyisen lain mukainen jälkitilityttäminen tai sitä vastaava uuden lain mukainen, nykyistä lopputilitystä vastaava oikaisutilityttäminen. Tarve varmistaa mainituille veroille pitempi jälkitilitys- tai oikaisutilityskausi johtuu siitä, että jäämät ovat koostuneet pääasiassa yhteisöjen verojäämistä, jotka ovat jakautuneet epätasaisesti eri veronsaajille.

Verovuoden 1996 ja sitä aikaisempien verovuosien metsänhoitomaksut tulisivat lain soveltamisperusteeseen vuoden 2000 alusta.

Vuosilta 1994—1997 määrätty kiinteistöverot tilitettäisiin ehdotetun lain mukaisesti kalenterivuodesta 2000 alkaen. Vuodelta 1993 määrätty kiinteistövero tulisi lain soveltamisperusteeseen vuoden 1999 alusta.

Verovuoden 1998 ja kunkin sitä aikaisemman verovuoden yhteisöveroja tilitettäisiin veronkantolain mukaan määräytyvien jako-osuuksien mukaisesti kahdeksan vuotta. Tämän jälkeen verovuosi-kohtainen tilittäminen verontilityslain 16 §:n mukaisesti lopetettiin. Lukuun ottamatta tämän lain jako-

osuuksien määräytymistä koskevia säännöksiä tätä lakia sovellettaisiin helmikuussa 1999 tehtävästä tilityksestä alkaen verovuoden 1998 ja sitä aikaisempien verovuosien yhteisöverojen tilityksissä. Ehdotettu järjestely yhdenmukaistaa tilitysmenettelyä.

28 §. *Aikaisemman lain soveltaminen.* Ennen lain soveltamisperusteeseen tuleminen verot tilitettäisiin veronkantolain ja kiinteistöverolain tai niiden nojalla säädettyjen nykyisten tilityttämissäännösten mukaisesti.

29 §. *Verovuosien 1997 ja 1998 muiden kuin yhteisöveron ennakonpalautusten vähentäminen tilityksistä.* Säännös olisi tarpeen, koska näiden verovuosien osalta ei vielä toteudu veroehdotusmenettelyn mukainen jäännösverojen ja ennakonpalautusten erääntyminen maksettavaksi/tilitettäväksi verovuotta seuraavan vuoden aikana useamassa erässä. Ennakonpalautukset peritään veronsaajilta nykyistä käytäntöä vastaavasti ennen niiden maksattamista verovelvollisille.

30 §. *Yksittäisten kuntien ja seurakuntien jako-osuuksien määräytyminen verovuosilta 1999—2001.* Verovuosien 1999 ja 2000 yhteisöverojen tilityksissä noudatetaan siirtymävaiheen menettelyä soveltamalla vanhojen ja uusien jako-osuuksien keskiarvoina muodostuvia kunnittaisia jako-osuuksia. Kohtuutoman suurten muutosten välttämiseksi jako-osuudet mitoitetaan lisäksi siten, että edellä mainituilta verovuosilta kunnalle tuleva yhteisövero saa erota vanhojen jako-osuuksien mukaisesta yhteisöveron määrästä enintään 1 500 markkaa kunnan asukasta kohden. Mikäli näin laskettu muutos on suurempi kuin 1500 markkaa asukasta kohden, sen ylittävä määrä kerrotaan kyseisen kunnan asukasluvulla ja näin saatu tulo jaetaan kunnille maksuunpannun yhteisöveron yhteismäärällä, jolloin saadaan kyseisen kunnan jako-osuuteen lisättävä tai vähennettävä osuus, jolloin muiden kuntien jako-osuuksia on vastaavasti muutettava, koska jako-osuuksien summa ei voi muuttua. Muille kunnille aiheutuvat jako-osuuksien muutokset tehdään keskenään samassa suhteessa kuitenkin siten, että näiden muutosten jälkeenkin kunnan yhteisöveron tuoton muutos ei muodostu 1 500 markkaa suuremmaksi asukasta kohden. Seurakuntien osalta menetellään vastaavasti siten, että veronsaaja-kohtainen muutos saa olla enintään 110 markkaa asukasta kohden. Uudistukseen sopeutumista varmistetaan vielä siten, että verovuonna 2001 kuntakohtainen verotuotto-

menetys saa olla enintään 4 000 markkaa asukasta kohden.

31 §. *Korot siirtymäaikana.* Säännöksen mukaan veronsaajille maksettavat ja näiltä perittävät korotukset laskettaisiin nyky säännösten mukaisesti, mutta korkoprosentti määräytyisi lain voimaantulosta alkaen tämän lain 19 §:ssä tarkoitettua vuotuis korosta eli Suomen Pankin vuosittain vahvistamasta viitekorosta johdettuna. Vuodelle 1998 vahvistettu viivästyskoron viitekorko on 3 prosenttia, joten tästä johdettu korotusprosentti lain voimaantulosta alkaen olisi 0,25 prosenttia kuukaudessa. Tilityksestä toiseen siirtyvän määrän ja hakemuksesta lykätyn määrän korkoprosentti olisi 3 prosenttia. Lain voimaantuloa edeltävälle ajalle laskettaisiin nyky säännösten suuruinen korotus. Säännöksen tavoitteena olisi kohtuullistaa ja yhdenvertaistaa siirtymävaiheessa eri verovuosien korkokohtelua.

1.2. Kumottavat säännökset

Uuteen verontilityslakiin ehdotetaan siirrettäväksi säännöksiä veronkantolaista ja kiinteistöverolaista. Sen vuoksi tarpeettomana voidaan kumota veronkantolain 2 a ja 3 luku sekä 30 §:n 2 ja 3 momentti samoin kuin kiinteistöverolain 30 ja 32 §. Kumottuja säännöksiä kuitenkin sovellettaisiin tilitettäviin veroihin siten kuin 26—31 §:ssä säädetään.

1.

Verontilityslaki

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 luku

Yleiset säännökset

1 §

Soveltamisala

Valtiolle, kunnille, seurakunnille, Kansaneläkelaitokselle, metsänhoitoyhdistyksille ja metsäkeskuksille (*veronsaajat*) tilitetään verotusmenettelystä annetussa laissa

1.3. Tuloverolaki

Säännökset yhteisön tuloveron jakautumisesta veronsaajien kesken on nykyisin sekä tuloverolaissa että veronkantolaissa. Tässä esityksessä ehdotetaan, että veronkantolain asianomainen kohta kumottaisiin ja asiasta säädettäisiin verontilityslaissa. Tuloverolain 124 §:ssä olevat tuloveron jakautumista koskevat säännökset ehdotetaan vastaavasti kumottaviksi.

2. Tarkemmat säännökset ja määräykset

Lain soveltamisesta tarkempia säännöksiä annettaisiin asetuksella. Lisäksi asianomainen ministeriö ja Verohallitus antaisivat tilitys menettelyä koskevat tarkemmat määräykset.

3. Voimaantulo

Lait ovat tarkoitettut tulemaan voimaan mahdollisimman pian sen jälkeen, kun ne on hyväksytty ja vahvistettu.

Verontilityslakia ryhdyttäisiin soveltamaan eri veroihin ja verovuosiin asteittain 26—31 §:ssä säädetyllä tavalla.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

(1558/1995) ja ennakkoperintälaissa (1118/1996) tarkoitettut verot ja maksut sekä kiinteistöverot, työnantajan sosiaaliturvamaksut ja metsänhoitomaksut (*verot*) siten kuin tässä laissa säädetään.

Jos muualla laissa tai sen nojalla annetussa asetuksessa on tästä laista poikkeavia tilitysmistä koskevia säännöksiä, niitä sovelletaan tämän lain asemasta.

Tämän lain säännöksiä noudatetaan soveltuvin osin tilitettäessä lähdeveroa Ahvenanmaan maakunnan kunnille.

2 §

Kertymän mukainen tilittäminen

Veronsaajien osuudet tilitetään verovuositain kunkin verovuoden kertyneestä verosta, josta on vähennetty maksetut palautukset ja ulkomaille Suomesta siirretyt verot ja johon on lisätty ulkomailta Suomeen siirretyt verot. Samassa yhteydessä maksetaan tai peritään veroon liittyvät veronlisäykset, viivekorot ja muut viivästysseuraamukset sekä korot, joita kutsutaan jäljempänä tässä laissa veroiksi.

Veronsaajalle tilitettävästä määrästä vähennetään ennen maksatusta veronsaajan ilmoittamat ennakonpidätykset, työnantajan sosiaaliturvamaksut ja muut vähennettäviksi säädettyt määrät, aikaisemmin vähentämättä jääneet määrät sekä samasta tai muusta verosta johtuvat takaisin perittävät määrät.

3 §

Tilitysajankohta

Tilitykset tehdään ja tilitettävät määrät maksetaan kertymisjaksoa ja palautusten maksukuukautta seuraavana kuukautena. Kertymisjaksona on kalenterikuukausi, jonka aikana kertyneet määrät on kirjattu veronkantoviranomaisen postisiirtotilille, jollei jäljempänä toisin säädetä.

Oma-aloitteisesti suoritettavia ennakonpidätyksiä ja työnantajan sosiaaliturvamaksua tilitettäessä kertymisjakso määräytyy ennakoperintälain 12 §:n 1—3 momentissa sekä työnantajan sosiaaliturvamaksusta annetun lain (366/1963) 5 §:n 1, 2, 4 ja 5 momentissa tarkoitettujen perusteiden mukaisesti. Jakson aikana kertyneeksi katsotaan myös ne määrät, joita koskevat yksilöivät veronsaajan ilmoitukset ovat saapuneet verovirastolle.

Kiinteistöveron kertymisjakso alkaa kalenterikuukauden seitsemäntenä päivänä ja päättyy seuraavan kalenterikuukauden kuudentena päivänä.

Edellä 2 ja 3 momentissa tarkoitettut tilitykset tehdään ja tilitettävät määrät maksetaan kalenterikuukautena, jonka aikana kertymisjakso päättyy. Asianomainen ministeriö määrää maksuajankohdan.

4 §

Tilitysperuste

Kullekin veronsaajalle tilitettävät määrät perustuvat veronsaajien verovuosikohtaisiin jako-osuuksiin, jotka määräytyvät siten kuin 2 ja 3 luvussa säädetään.

Ennen jako-osuuden vahvistamista kertyneet tai palautetut määrät käsitellään edellisen verovuoden vastaavan veron yhteydessä. Tilitetyt määrät oikaistaan jako-osuuksien mukaisiksi, kun jako-osuudet on vahvistettu.

2 luku

Veronsaajien maksuunpanosuhteisiin perustuva tilittäminen

5 §

Jako-osuudet ennakoperintävaiheessa

Asianomainen ministeriö vahvistaa kutakin verovuotta varten ennakonpidätysten, ennakon täydennysmaksun ja kannossa maksettavan ennakon sekä ennen verotuksen päättymistä suoritettun jäännösveron jakamiseksi valtion-, kunnallis- ja kirkollisveroksi sekä vakuutetun sairausvakuutusmaksuksi sellaiset suhteelliset osuudet (*veronsaajaryhmien jako-osuudet*), joiden mukaisiksi veronsaajaryhmien vastaavien osuuksien arvioidaan muodostuvan verovuodelta toimitettavassa verotuksessa. Ministeriö vahvistaa myös niiden osuuksien laskentaperusteet, joiden mukaan kunnallisveroksi ja kirkollisveroksi vahvistetun osuuden arvioidaan jakautuvan kuntien ja seurakuntien kesken (*kuntien ja seurakuntien jako-osuudet*).

Jako-osuuksia tarkistetaan, jos käytettäviksi saatujen verotustietojen tai muiden perusteiden muutosten arvioidaan johtavan jako-osuuksien muuttumiseen siten, että muutoksella on olennaisia vaikutuksia veronsaajille tilitettäviin tai tilitettyihin määriin. Jako-osuuksien muuttuessa oikaistaan verovuodelta siihen mennessä tilitetyt verot vastaamaan uusia jako-osuuksia.

Ennen jako-osuuksien vahvistamista ja tarkistamista asianomaisen ministeriön on kuultava kuntien keskusjärjestöä, Kirkkovalitusta, Ortodoksisen kirkkokunnan kirkollishallitusta ja Kansaneläkelaitosta.

6 §

Maksuunpanon mukainen tilittäminen

Verot tilitetään veronsaajille maksuunpanosuhteiden mukaisten jako-osuuksien perusteella, kun verovuoden verotus on päätynyt. Ensimmäinen maksuunpanon mukainen tilitys tehdään siltä 3 §:n 1 tai 3 momentissa tarkoitettulta kertymisjaksolta, jonka aikana verotus on päätynyt. Tämän tilityksen yhteydessä oikaistaan 4 §:n 2 momentin ja 5 §:n mukaan tehdyt tilitykset maksuunpanoon perustuvien jako-osuuksien mukaisiksi.

Jollei verotuksen päättymisestä ole erikseen säädetty, katsotaan verotus tilityssäännöksiä sovellettaessa päättyneeksi veron tai sen ensimmäisen erän eräpäivänä.

Jos eri verovelvollisryhmien verotus päättyy eri aikaan, verotuksen katsotaan tilityssäännöksiä sovellettaessa päättyneen, kun viimeisen verovelvollisryhmän verotus on toimitettu.

7 §

Oikaisutilitykset

Veronsaajakohtaiset jako-osuudet oikaistaan siten, että niihin sisällytetään myös veronsaajan hyväksi tai vahingoksi tehdyt maksuunpanon muutokset ja muut osuuksien lisäykset ja vähennykset. Ensimmäistä oikaisutilitystä lukuun ottamatta jako-osuuksista vähennetään myös kertymättä olevat verot, jotka käsitellään vastaavan suuruksina veronsaajan rasitukseksi tehtyinä maksuunpanon muutoksina.

Verotusmenettelystä annetussa laissa tarkoitettuja veroja ja metsänhoitomaksuja koskeva ensimmäinen oikaisutilitys tehdään verotuksen päättymiskuukautta seuraavana kuudentena kuukautena. Ensimmäinen kiinteistöveron oikaisutilitys tehdään verotuksen päättymiskuukautta seuraavana seitsemäntenä kuukautena. Toinen oikaisutilitys tehdään vuoden kuluttua ensimmäisestä oikaisutilityksestä. Myöhemmät oikaisutilitykset tehdään vuosittain maaliskuussa.

Ensimmäisen ja toisen oikaisutilityksen jako-osuudet lasketaan tilityksen tekemistä edeltävää kuukautta edeltävän kalenterikuukauden maksuunpano- ja kertymätietojen perusteella. Myöhempien oikaisutilitysten jako-osuudet lasketaan tilityksen tekemistä

edeltävän vuoden joulukuun maksuunpano- ja kertymätietojen perusteella.

Oikaisutilityksessä oikaistaan verovuodelta siihen mennessä tilitetyt verot vastaamaan oikaisutilityksen jako-osuuksia. Oikaisutilityksen jako-osuuksia sovelletaan oikaisutilityksestä alkaen.

8 §

Lopputilitys

Verovuodelta tehtävä seitsemäs oikaisutilitys on lopputilitys, jonka jälkeen kysymyksessä olevalta verovuodelta ei tehdä verovuosiakohtaisia tilityksiä.

9 §

Tilittäminen lopputilityksen jälkeen

Verovuodelta lopputilityksen jälkeen kertyvät ja palautettavat määrät käsitellään sen verovuoden tilitysten yhteydessä, jolta lopputilitys seuraavaksi tehdään. Nämä määrät tilitetään niiden jako-osuuksien mukaisesti, joita kysymyksessä olevan verovuoden tilityksissä sovelletaan.

Määriä, jotka tilitetään verovuodelta, jolta lopputilitys jo on tehty, ei käsitellä uudelleen myöhemmissä lopputilityksissä.

10 §

Yhtiöveron hyvityksen huomioon ottaminen

Tässä luvussa tarkoitetuissa tilityksissä sovellettavien jako-osuuksien perusteena oleviin maksuunpano-osuuksiin ei sisällytetä yhtiöveron hyvityksestä annetussa laissa (1232/1988) tarkoitettuja osingonsaajien hyväksi luettuja yhtiöveron hyvityksiä.

Valtion maksuunpano-osuudesta vähennetään pääomatulona verotettavaa osinkotulona vastaava verovelvollisten hyväksi luettu yhtiöveron hyvityksen yhteismäärä.

Kaikkien veronsaajien maksuunpano-osuuksista tehtävät vähennykset lasketaan siten, että kunkin verovelvollisen hyväksi ansiotulona verotettavan osinkotulon perusteella luettu yhtiöveron hyvitys jaetaan hänen ansiotuloistaan maksuunpantujen verojen suhteessa ja näin saadut määrät lasketaan veronsaajittain yhteen.

3 luku

Yhteisöveron tilittäminen

11 §

Tilitettävä yhteisövero

Tuloverolain (1535/1992) 3 §:ssä tarkoitettujen yhteisöjen ja 5 §:ssä tarkoitettujen yhteisöjen suorittama tulovero, ennakko, ennakon täydennysmaksu ja täydennysvero (*yhteisövero*) tilitetään veronsaajille tässä luvussa säädettyjen jako-osuuksien perusteella.

12 §

Veronsaajaryhmien jako-osuudet

Verovuosina 1999 ja 2000 sovellettava valtion jako-osuus on 57 prosenttia, kuntien jako-osuus 40 prosenttia ja seurakuntien jako-osuus 3 prosenttia yhteisöverosta. Evankelis-luterilaisten seurakuntien yhteisövero on 99,92 prosenttia ja ortodoksisten seurakuntien yhteisövero on 0,08 prosenttia seurakuntien yhteisöverosta.

Verovuonna 2001 sovellettavien jako-osuuksien määrittämiseksi vuodelle 2001 vahvistettujen kuntien valtionosuuslain (1147/1996) 7 §:ssä tarkoitettujen verotuloihin perustuvien valtionosuuksien tasausten valtionosuuksiin vaikuttavaa yhteismäärää verrataan vastaavaan yhteismäärään, joka saadaan laskemalla tasaukset verovuoden 1998 verotustietojen perusteella. Jos tasausten valtionosuuksiin vaikuttava yhteismäärä on suurempi kuin käytettäessä verovuoden 1998 verotustietoja, valtion jako-osuutta korotetaan ja kuntien jako-osuutta alennetaan. Jos valtionosuuksiin vaikuttavien tasausten yhteismäärä on pienempi kuin käytettäessä verovuoden 1998 verotustietoja, valtion jako-osuutta alennetaan ja kuntien jako-osuutta korotetaan. Edellä 1 momentissa säädettyjä jako-osuusprosentteja muutetaan siten, että verovuodelta 1999 maksuunpantuihin yhteisöveroihin sovellettuna muutos vastaisi markkamääräisesti tässä momentissa tarkoitettua vertailulaskennassa saatua erotusta.

Verovuosina 2002 ja 2003 sovellettavia valtion ja kuntien jako-osuuksia määritettäessä sovelletaan vastaavasti 2 momentissa säädettyä seuraavin poikkeuksin:

1) verovuoden 2002 jako-osuuksia määritettäessä käytetään verovuoden 1998 sijasta

verovuoden 1999 verotustietoja ja verovuodelta 1999 maksuunpantujen yhteisöverojen sijasta verovuodelta 2000 maksuunpantuja yhteisöveroja;

2) verovuoden 2003 jako-osuuksia määritettäessä käytetään verovuoden 1998 sijasta verovuoden 2000 verotustietoja ja verovuodelta 1999 maksuunpantujen yhteisöverojen sijasta verovuodelta 2001 maksuunpantuja yhteisöveroja; ja

3) laskettaessa määrää, johon vahvistettujen tasausten yhteismäärää verrataan, käytetään kunkin kunnan yhteisövero-osuuden määränä veronkantolain (611/1978) 12 d §:n mukaisesti viimeksi vahvistettujen jako-osuuksien mukaista osuutta yhteisöverosta.

Verovuodesta 2004 lähtien sovelletaan verovuodelle 2003 vahvistettuja jako-osuuksia.

Edellä 1 momentista poiketen asianomainen ministeriö vahvistaa vuosittain verovuosina 2001—2003 sovellettavat veronsaajaryhmien jako-osuudet, kun kuntien valtionosuuslain 7 §:n mukaiset verotuloihin perustuvat valtionosuuksien tasaukset on vahvistettu.

Kunnille ja seurakunnille tuleviin yhteisöveroihin lisätään tuloverolain 21 ja 22 §:ssä tarkoitettujen yhteisöjen verot siten, että kuntien osuus on 93,0233 prosenttia ja seurakuntien osuus 6,9767 prosenttia.

13 §

Yksittäisten kuntien ja seurakuntien jako-osuudet

Kunnan jako-osuus määräytyy verovuositain kunkin kunnan 2 momentin mukaisen yritystoimintaerän ja 4 momentin mukaisen metsäerän summan suhteellisenä osuutena kaikkien kuntien vastaavien lukujen summasta. Evankelis-luterilaisen seurakunnan jako-osuus määräytyy vastaavasti.

Kullekin yhteisölle, lukuun ottamatta Metsähallitusta, verovuodelta maksuunpantu yhteisövero, vähennettynä yhtiöveron hyvityksestä annetussa laissa tarkoitetuilla osingonsaajan hyväksi luetuilla yhtiöveron hyvityksillä, jaetaan kunnittaiseksi yritystoimintaerän laskentaeräksi. Jos yhteisöllä on toimipaikka vain yhdessä kunnassa, yhteisön vero lisätään tämän kunnan laskentaerään. Jos yhteisöllä on toimipaikka useassa kunnassa, yhteisön vero lisätään näiden kuntien laskentaeriin yhteisön toimipaikkojen kunnittaisen henkilöstömäärien suhteessa. Konserniavus-

tuksesta verotuksessa annetun lain (825/1986) mukaisessa konsernisuhteessa olevien yhteisöjen verot lasketaan kuitenkin yhteen ja lisätään asianomaisten kuntien laskentaeriin kyseiseen konserniin kuuluvien yhteisöjen toimipaikkojen kunnittaisten henkilöstömäärien suhteessa. Kuntien osuus tässä momentissa tarkoitetusta yhteisöverosta vähennettynä 3 momentissa tarkoitetulla metsävero-osuudella jaetaan yksittäisten kuntien yritystoimintaeräksi näin saatujen kunnittaisten laskentaerien suhteessa (*yritystoimintaerä*).

Kuntien metsävero-osuus muodostetaan soveltamalla koko maan verovuoden metsän puhtaaseen tuottoon, josta on vähennetty tuloverolain 140 §:n mukaisen siirtymäkauden ajaksi ansiotulona pidettävän metsätalouden puhtaan tulon verotukseen jääneiden metsänomistajien verovuoden metsän puhdas tuotto sekä kuntien ja kuntayhtymien omistamien metsien puhdas tuotto, verovuoden keskimääräistä kuntien tuloveroprosenttia (*metsävero-osuus*). Metsävero-osuuden määrä on vähintään 5 ja enintään 15 prosenttia kuntien yhteisöverosta.

Kunnan *metsäerää* laskettaessa perusteena käytetään kunnittaisia kantorahatulaja. Lisäksi perusteeseen luetaan metsän laskennallisen puhtaan tuoton perusteella arvioidut saamatta jääneet kantorahatulot lakisääteisten luonnonsuojelualueiden metsämaista sekä vanhojen metsien suojeluohjelman mukaisista valtion mailla ja 1 päivänä tammikuuta 1998 yksityismaista Kuusamon yhteismetsän alueella sijainneista metsämaista. Arvioidut saamatta jääneet tulot otetaan kuitenkin huomioon vain silloin, kun asianomaisten metsämaiden laskennallinen metsämaan vuotuinen puuntuotos kunnan alueella on yhteensä vähintään 1 000 verokuutiometriä. Metsävero-osuus lisättyinä Metsähallitukselle maksuunpannuilla yhteisöveroilla jaetaan yksittäisten kuntien metsäeräksi näin saatujen kunnittaisten laskentaerien suhteessa.

14 §

Yksittäisten kuntien ja seurakuntien jako-osuuksien vahvistaminen

Asianomainen ministeriö vahvistaa kullekin verovuodelle alustavat ja lopulliset kunnan jako-osuuden laskentaperusteet kuntien yhteisöveroista ja evankelis-luterilaisen seurakunnan jako-osuuden laskentaperusteet

seurakuntien yhteisöveroista kuultuaan kuntien keskusjärjestöä ja Kirkkohallitusta.

Alustavien jako-osuuksien 13 §:n mukaiset laskentaperusteet vahvistetaan ja niitä tarkistetaan siten kuin asetuksella tarkemmin säädetään.

Jako-osuudet oikaistaan 13 §:n mukaisiksi verovuoden lopullisiksi jako-osuuksiksi verovuoden säännönmukaisen verotuksen valmistumisvuotta seuraavan vuoden tammi-kuun loppuun mennessä.

Jako-osuuksien muuttuessa oikaistaan verovuodelta siihen mennessä tilitettyt verot vastaamaan uusia jako-osuuksia.

15 §

Ahvenanmaan kuntien yhteisövero

Ahvenanmaan maakunnan kunnille tulevat yhteisöverot tilitetään erillään muista yhteisöveroista noudattaen erikseen säädettyjen ja määrättyjen perusteiden ohella soveltuvin osin tämän luvun säännöksiä. Muilta osin tilittämisessä menetellään siten kuin tässä laissa säädetään.

16 §

Verovuosisikohtainen tilittäminen

Verovuotta seuraavan seitsemannen kalenterivuoden jälkeen verovuodelta ei tehdä verovuosisikohtaisia tilityksiä. Verovuodelta kertyvät ja palautettavat yhteisöverot tilitetään vanhimman verovuosisikohtaisesti tilittettävän verovuoden jako-osuuksien mukaisesti.

4 luku

Korko

17 §

Oikaisutilityksien korko maksuunpanosuhteisiin perustuvissa tilityksissä

Ensimmäistä oikaisutilitystä lukuun ottamatta oikaisutilityksissä peritään korkoa veroille, jotka veronsaajalle on tilitetty liikaa, ja maksetaan korkoa veroille, joita veronsaaja ei ole oikea-aikaisesti saanut.

Toisessa oikaisutilityksessä korko laskeaan erotuksille, jotka saadaan, kun kuukausitilityksissä veronsaajalle tilitettyistä veroista

vähennetään verot, jotka veronsaajalle olisi tilitetty, jos kuukausitilityksissä olisi käytetty oikaisutilityksessä vahvistettuja jako-osuuksia. Korkoa laskettaessa katsotaan kuukausitilitykset tehdyn 30 päivän välein.

Myöhemmissä oikaisutilityksissä korko lasketaan erotukselle, joka saadaan, kun edellisessä oikaisutilityksessä veronsaajalle tilitetyistä veroista vähennetään verot, jotka veronsaajalle olisi tilitetty, jos tässä oikaisutilityksessä olisi käytetty uusimman oikaisutilityksen mukaisia jako-osuuksia. Koronlaskussa käytetään 30 päivän ja vuoden jaksoja.

18 §

Korko erityistilanteissa

Veronsaajalta peritään tai tälle maksetaan korkoa myös silloin, kun tilitys on ollut virheellinen, kun veronsaajalle on myönnetty lykkäystä tilitetyn veron takaisin perimiseen, kun veronsaajalta perittävä määrä on 20 §:n nojalla siirretty perittäväksi seuraavan kuukausitilityksen yhteydessä taikka kun veronsaajalle on maksettu tai tämä on maksanut muutoin tilityksissä käsiteltäviä veroja ennen tilitystä. Korkopäiviä laskettaessa kuukaudessa katsotaan olevan 30 päivää ja vuodessa 360 päivää.

Tässä pykälässä tarkoitettuja korkoja ei käsitellä uudelleen oikaisu- tai lopputilityksissä.

Verohallitus antaa tarkemmat määräykset tässä pykälässä tarkoitettujen korkojen laskeamisesta ja tilityksessä käsiteltävien verojen maksamisesta ennen tilitystä.

19 §

Korkokanta

Tilityksissä käytettävä korko lasketaan vuotuisena korkona. Korkokantana on Suomen Pankin vuosittain vahvistama viitekorke.

Verolle, jonka takaisinperintää on lykätty, korko lasketaan lykkäysajalta korotettuna neljällä prosenttiyksiköllä.

Olellaisen tilitysvirheen johdosta takaisin perittävälle verolle, jota ei ole maksettu verovirastolle viimeistään perintäilmoituksen eräpäivänä, korko lasketaan viivästysajalta korotettuna neljällä prosenttiyksiköllä.

5 luku

Erinäiset säännökset

20 §

Takaisin perittävät verot

Jos veronsaajalle tilitettävät verot eivät riitä samassa tilityksessä vähennettävien ja takaisin perittävien määrien suoritukseksi, erotus siirretään perittäväksi seuraavan kuukausitilityksen yhteydessä. Siirtyvän määrän katsotaan olevan ensisijaisesti viimeisimmän verovuoden veroa. Veronsaaja voi suorittaa edellä tarkoitettua siirtyvän määrän seuraavaa tilitystä odottamatta.

Siirtyvä määrä käsitellään oikaisu- ja lopputilityksissä sen kuukausitilityksen osana, jonka yhteydessä se olisi peritty, jos sitä ei olisi siirretty.

21 §

Virhetilanteet

Jos veronsaajalle on erehdyksessä tilitetty liikaa tai liian vähän, virhe oikaistaan seuraavan kuukausitilityksen yhteydessä.

Olellainen virhe on oikaistava, ja liian suurina tai liian pieninä tilitetyt verot on perittävä tai maksettava seuraavaa tilitystä odottamatta. Veronsaajalle maksettu tai tämän maksama määrä käsitellään oikaisu- ja lopputilityksissä 1 momentissa tarkoitettua tilityksen osana. Takaisin perittävästä määrästä on veronsaajalle lähetettävä perintäilmoitus.

Edellä 2 momentissa tarkoitettu oikaisu voi koskea yksittäistä tai yksittäisiä veronsaajia, jos sen vaikutus muiden veronsaajien osuuksiin ei ole merkittävä.

Verohallitus antaa tarkemmat määräykset siitä, milloin virhe on olellainen ja milloin oikaisua ei pidetä merkittävänä.

22 §

Lykkäykset

Jos veronsaajalta peritään takaisin jo tilitettyjä veroja, verohallitus voi määräämillään ehdoilla veronsaajan hakemuksesta myöntää lykkäystä takaisin perimiseen.

23 §

Yhteisön tuloveroa vastaava verotettava tulo

Kunnan ja seurakunnan osuudet verotuksen päättymisen yhteydessä vahvistetusta yhteisöjen tuloverosta muunnetaan laskennalliseksi verotettavaksi tuloksi tai verovuoden veroäyreiäksi soveltamalla kunkin kunnan ja seurakunnan verovuoden tuloveroprosenttia tai veroäyrin hintaa.

24 §

Tarkemmat säännökset ja määräykset

Tarkemmat säännökset tämän lain täytäntöönpanosta annetaan asetuksella.

Verohallitus antaa tilitysmenettelyä koskevat tarkemmat määräykset.

6 luku

Voimaantulo- ja siirtymäsäännökset

25 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuu-ta 199 .

Tällä lailla kumotaan:

1) 11 päivänä elokuuta 1978 annetun veronkantolain (611/1978) 2 a ja 3 luku ja 30 §:n 2 ja 3 momentti, sellaisina kuin niistä ovat 2 a ja 3 luku niihin myöhemmin tehtyine muutoksineen ja 30 §:n 2 momentti laissa 1034/1978; sekä

2) 20 päivänä heinäkuuta 1992 annetun kiinteistöverolain (654/1992) 30 ja 32 §, sellaisena kuin niistä on 32 § laissa 1560/1995.

Kumottuja säännöksiä sovelletaan kuitenkin edelleen tilitettäviin veroihin siten kuin 26—31 §:ssä säädetään.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

26 §

Lain piiriin ensi vaiheessa tulevat verot

Verotusmenettelystä annetussa laissa tarkoitettut muut kuin yhteisöverot sekä ennakoperintälaissa ja työnantajan sosiaaliturva-

maksusta annetussa laissa tarkoitettut verot tilitetään tämän lain mukaisesti verovuodesta 1998 alkaen. Verovuoden 1997 veroihin tätä lakia sovelletaan lain voimaantulopäivästä.

Metsänhoitomaksun tilittämisestä on vastaavasti voimassa, mitä 1 momentissa säädetään.

Kiinteistövero tilitetään tämän lain mukaisesti vuodelta 1998 määrättävästä kiinteistöverosta alkaen.

Ahvenanmaan maakunnan kunnille tilitetään lähdeveroon sovelletaan tämän lain säännöksiä lain voimaantulopäivästä.

Yhteisöveroihin sovelletaan tämän lain säännöksiä verovuodesta 1999 alkaen, ja ne tilitetään tämän lain mukaisesti ensimmäisen kerran helmikuussa 1999 tehtävässä tilityksessä.

27 §

Aikaisempien vuosien verojen tilittäminen

Verotusmenettelystä annetussa laissa tarkoitettuja muita kuin yhteisöveroja tilitetään tämän lain mukaisesti seuraavasti:

1) verovuoden 1988 ja sitä aikaisempien verovuosien verot kalenterivuoteen 1999 kohdistuvista kertymistä, palautuksista ja muista tilitystapahtumista alkaen;

2) verovuoden 1989 verot kalenterivuoteen 2000 kohdistuvista kertymistä, palautuksista ja muista tilitystapahtumista alkaen;

3) verovuoden 1990 verot kalenterivuoteen 2001 kohdistuvista kertymistä, palautuksista ja muista tilitystapahtumista;

4) verovuosien 1991 ja 1992 verot 1 päivästä tammikuuta 1999;

5) verovuosien 1993—1996 verot 1 päivästä tammikuuta 2000.

Verovuoden 1996 ja sitä aikaisempien verovuosien metsänhoitomaksut tilitetään tämän lain mukaisesti 1 päivästä tammikuuta 2000.

Vuosilta 1994—1997 määrättävät kiinteistöverot tilitetään tämän lain mukaisesti 1 päivästä tammikuuta 2000 ja vuoteen 1993 kohdistuvat 1 päivästä tammikuuta 1999.

Verovuoden 1998 ja sitä aikaisempien verovuosien yhteisöverot tilitetään tämän lain 16 §:n mukaisesti kutakin verovuotta seuraavan kahdeksannen kalenterivuoden alusta. Muita tämän lain säännöksiä sovelletaan verovuoden 1998 ja sitä aikaisempien verovuosien yhteisöveron tilityksiin helmikuussa 1999 tehtävästä tilityksestä.

28 §

Aikaisemman lain soveltaminen

Ennen 26 ja 27 §:ssä tarkoitettuja määräaikoja verot tilitetään siten kuin veronkantolaissa ja kiinteistöverolaissa sekä niiden nojalla säädetään.

29 §

*Ennakonpalautusten vähentäminen
verovuosilta 1997 ja 1998 tehtävissä
tilityksissä*

Verotusmenettelystä annetussa laissa tarkoitettujen muiden kuin yhteisöverojen ennakonpalautukset verovuosilta 1997 ja 1998 vähennetään tämän lain 3 §:stä poiketen verotuksen päättymiskuukaudelta tehtävässä tilityksessä.

30 §

*Yksittäisten kuntien ja seurakuntien jako-
osuuksien määräytyminen verovuosilta
1999—2001*

Verovuosien 1999 ja 2000 yhteisöverojen tilityksissä 13 §:n mukaisten jako-osuuksien painoarvo on 50 prosenttia ja veronkantolain 12 d §:n mukaisesti viimeksi vahvistettujen jako-osuuksien painoarvo 50 prosenttia. Näin määrättyjä jako-osuuksia korjataan si-

ten, että niiden mukaan tuleva kunnittainen yhteisöveron määrä eroaa veronkantolain 12 d §:n mukaisesti vahvistettujen jako-osuuksien mukaan lasketusta vastaavasta määrästä enintään 1 500 markkaa asukasta kohden. Seurakuntien osalta menetellään vastaavasti siten, että ero on enintään 110 markkaa asukasta kohden.

Verovuonna 2001 sovellettavia 13 §:n mukaisesti määräytyviä jako-osuuksia korjataan siten, että niiden mukaan tuleva kunnittaisen yhteisöveron määrä on enintään 4 000 markkaa pienempi asukasta kohden kuin veronkantolain 12 d §:n mukaisesti vahvistettujen jako-osuuksien mukainen vastaava määrä.

Vahvistettaessa verovuosien 1999 ja 2000 alustavien jako-osuuksien laskentaperusteita voidaan 13 §:n 2 momentissa tarkoitettuja konserneja koskevien tietojen sijasta käyttää Tilastokeskuksen yritys- ja toimipaikkarekisterin konsernitietoja.

31 §

Korot siirtymäaikana

Veronsaajille maksettavat ja näiltä perittävät 27 §:ssä tarkoitettuihin veroihin liittyvät korot ja korotukset lasketaan siten kuin veronkantolaissa ja kiinteistöverolaissa sekä niiden nojalla säädetään. Tämän lain voimaantulopäivästä kuukausittainen korkoprosentti määräytyy kuitenkin 19 §:ssä tarkoitusta vuotuiskorosta johdettuna.

2.

Laki**tuloverolain 124 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan 30 päivänä joulukuuta 1992 annetun tuloverolain (1535/1992) 124 §:n 5 momentti ja

muutetaan 124 §:n otsikko sekä 2 ja 3 momentti, sellaisina kuin niistä ovat 2 ja 3 momentti laissa 1263/1997, seuraavasti:

124 §

Veron määräytyminen

Pääomatulojen tuloveroprosentti on 28. Yhteisön ja yhteisetuuden tuloveroprosentti on niin ikään 28. Yhteisöjen ja yhteisetuuk-
sien veron jakautumisesta eri veronsaajien
kesken säädetään verontilityslaissa (/).

Edellä 21 §:n 1 momentissa tarkoitettun

osittain verovapaan yhteisön, tiekunnan ja
yleishyödyllisten yhteisön kiinteistöstä saa-
dun tulon tuloveroprosentti on 12,04. Näiden
yhteisöjen veron jakautumisesta kunnan ja
seurakunnan kesken säädetään verontilitys-
laissa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä
kuuta 199 .

Helsingissä 8 päivänä toukokuuta 1998

Tasavallan Presidentti

MARTTI AHTISAARI

Ministeri Jouko Skinnari

2.

Laki

tuloverolain 124 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan 30 päivänä joulukuuta 1992 annetun tuloverolain (1535/1992) 124 §:n 5 momentti ja

muutetaan 124 §:n otsikko sekä 2 ja 3 momentti, sellaisina kuin niistä ovat 2 ja 3 momentti laissa 1263/1997, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

124 §

124 §

Veron määräytyminen ja jakautuminen veronsaajien kesken

Veron määräytyminen

Pääomatulon tuloveroprosentti on 28. Yhteisön ja yhteisetuuden tuloveroprosentti on niin ikään 28, joka jakautuu eri veronsaajille tuleviin osuuksiin seuraavasti:

valtion osuus 15,96 prosenttiyksikköä,
kunnan osuus 11,20 prosenttiyksikköä,
seurakunnan osuus 0,84 prosenttiyksikköä.

Edellä 21 §:n 1 momentissa tarkoitetun osittain verovapaan yhteisön, tiekunnan ja yleishyödyllisen yhteisön kiinteistöstä saadun tulon tuloveroprosentti on 12,04, joka jakautuu kunnan ja seurakunnan osuuteen 2 momentissa säädetyllä tavalla.

Pääomatulojen tuloveroprosentti on 28. Yhteisön ja yhteisetuuden tuloveroprosentti on niin ikään 28. *Yhteisöjen ja yhteisetuuk-sien veron jakautumisesta eri veronsaajien kesken säädetään verontilityslaissa (/).*

Edellä 21 §:n 1 momentissa tarkoitetun osittain verovapaan yhteisön, tiekunnan ja yleishyödyllisten yhteisön kiinteistöstä saadun tulon tuloveroprosentti on 12,04. Näiden yhteisöjen veron jakautumisesta kunnan ja seurakunnan kesken säädetään verontilitys-laissa.

Edellä 2 momentissa tarkoitettuun seurakunnan osuuteen tuloverosta on oikeus evankelisluterilaisen kirkon ja ortodoksisen kirkkokunnan seurakunnalla.

(5 mom. kumotaan)

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 199 .